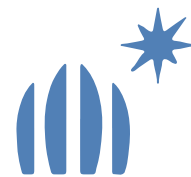

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XLII | NÚM. 2176
2,90€ | 6 JUNY 2021

Agustí Codinach

Estàtua de Dant a l'entrada dels jardins Joan Brossa de Montjuïc, Barcelona.

EDITORIAL, EN PRIMER PLA I ANÀLISI (P 3, 8-11 i 24-27)

El més enllà segons Dante Alighieri

Enguany se celebren els 700 anys del traspàs
de l'autor de la «Divina Comèdia»

**Escola Monàstica de Sant
Benet de Montserrat**

P 16-17

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

A primera hora

amb Joan Trias i Mercè Raga

Cada dia de 8 h a 11 h

L'actualitat des d'un altre punt de vista

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

Available on the
App Store

Android app on
Google play

La «Divina Comèdia» i el més enllà

El 25 de març passat, festivitat de l'Anunciació, es commemorà el Dante-dí, el dia de l'inici de la *Divina Comèdia*, l'obra mestra del poeta per antonomàsia, Dante Alighieri, del qual celebrem set-cents anys de la seva mort o, millor, del seu ascens al Purgatori. En aquesta avinentesa, el papa Francesc ha recomanat als catòlics de llegir-la. Es tracta d'una obra mestra de la literatura universal, farcida de saviesa, que convida a la contemplació del Misteri —en el qual vivim submergits— i a la seva interiorització. La *Divina Comèdia* està estructurada en tres grans parts, que corresponen a l'Infern, al Purgatori i al Paradís i descriu el procés pel qual passa l'ànima del pecador per salvar-se: aquesta salvació és el desig, no solament del poeta, sinó de tota la humanitat.

Tots ens podem identificar amb el protagonista de la *Divina Comèdia*: els qui es troben a la meitat del camí de la vida, els qui se senten extraviats dins la senda obscura perquè han deixat la recta via i es troben necessitats de redempció, els exiliats, els qui pateixen la corrupció de les institucions i anhelan una altra forma de govern, els qui en aquest temps de pandèmia s'han preguntat sovint pel més enllà... I, brillant com un estel, Beatriu, la dona que representa l'itinerari cap a la saviesa. La *Divina Comèdia* té paral·lelismes evidents als dels evangelis dels

quals està impregnada: un dels seus traductors, l'escriptor i antropòleg Joan Francesc Mira, equipara l'itinerari del poeta a la passió de Crist.

La versió catalana d'Andreu Febrer i Callís és la primera traducció completa en vers d'Europa, acabada el 1429. La *Divina Comèdia*, segons Josep Maria Ballarín, capellà i poeta, ens porta a una edat mitjana molt més lluminosa que la fosca i obscurantista que vam aprendre i el medievalista Jacques Le Goff subratlla que Dant hi fa una crítica vehement de la glòria humana que envaeix la societat i la literatura.

«Verge Mare, filla del teu Fill», és el primer vers de l'últim cant del Paradís, d'extraordinària bellesa, amb el qual es clou aquesta magnífica obra de la literatura italiana i universal. Els versos 1-39 constitueixen l'oració que sant Bernat, gran devot de la Mare de Déu, i acompanyant de Dant en l'última part del llarg camí que va emprendre (moment místic), dirigeix a Maria per demanar-li que intercedeixi per tal que el poeta florentí pugui veure Déu. El professor Virgil Ani, president de la Societat Dante Alighieri de Romania i de la Societat Romanesa-Catalana Ramon Llull, que dirigeix de fa anys una lectura pausada, meditativa i interdisciplinària de l'obra de Dant a la Universitat de Barcelona, n'ha fet un article que trobareu a les pàgines 24-27.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

13
Vida eclesial

23
Opinió

24
Anàlisi

28
Carta dominical

30
Bíblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Societat

46
Agenda

47
Des del carrer

Acció Familiar Barcelona impulsa el projecte Webfamilia

PÀGINA 18-19

20-21
Un pastor disposat a donar la vida

El recompte anual confirma la cronificació de la pobresa

PÀGINA 36-37

El jesuïta Hèctor Vall, In memoriam

PÀGINA 22

47
Marta Burguet,
coordinadora
del Servei d'Acom-
panyament en el Dol
i la Malaltia
de l'arquebisbat
de Barcelona

La setmana en tuits

M. CARME JUNYENT
@CARMEJUNYENT

Lingüista

De veritat, tots aquests que ens voleu salvar canviant de gènere gramatical, em podríeu fer el favor de llegir un bon manual de lingüística feminista? Descobriríeu que l'estudi de la relació entre dones i llengua és interessantíssim i no té res a veure amb els dogmes de les guies

PHILIP PULLELLA
@PHILIPPULLELLA

Corresponsal de Reuters al Vaticà

El Papa fa un petó al número del camp de concentració tatuat al braç de la supervivent d'Auschwitz Lidia Maksymowicz que hi va ser portada quan encara no tenia tres anys i va ser sotmesa als experiments mèdics de Josef Mengele

XAVI CASANOVAS
@XCASANOVASC

Cristianisme i Justícia

Molts esgrimeixen que posem massa el focus en la desigualtat, i que el problema és tan sols la pobresa. Però una alta desigualtat genera un problema econòmic estructural que té implicacions, per exemple, en l'endeutament de la classe mitjana. La desigualtat sí que és un problema a combatre

GABRIEL DELGADO
@GDA_TTODOS

Director del Secretariat diocesà de Migracions de Cadis i Ceuta
Una musulmana netja aquest espai catòlic després dels desordres de la tarda a la ciutat de Ceuta. Signes lluminosos en la foscor d'aquests dies: el gest exemplar d'aquesta musulmana; Luna abraçant Abdú; el guàrdia civil amb el nadó, o el militar amb el noi a l'esquena

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

Ofensa als creients

La intervenció parlamentària en què Gabriel Rufián ridiculitzava els catòlics, ara fa uns dies acusant-los de «creure en serps que parlen, en coloms que embarassen, en dones que surten de la costella d'un home i en la possibilitat de condemnar-nos si no fem el bé», són una mostra de fòbia al fet religiós. Així ho han vist diverses persones des de Ràdio Estel. El 25 de maig en el programa *El mirador de l'actualitat*, el president del Grup de Treball Estable de Religions, Antoni Matabosch, lamentava que, «si es fes el mateix amb realitats no religioses, la societat no ho veuria de la mateixa manera» i es queixaria més. En el programa *A primera hora* el mateix dia 25, l'advocat Àngel Miret acusava Rufián de «mostrar una profunda incultura» i de «dir paraules ofensives, a més de ser imprudent políticament, ja que el líder d'ERC es declara catòlic, com també molts dirigents i votants». El diputat socialista al Congrés José Zaragoza apuntava, el 27 de maig també a l'espai matinal, que «burlar-se de les creences dels altres és una falta d'educació».

Zoom

EDUARD BRUFAU

A partir d'aquest estiu una vintena d'esglésies romàniques del Ripollès es podran visitar virtualment escanejant el codi QR corresponent. D'aquesta manera es posarà a l'abast del públic un patrimoni religiós que no sempre està obert als visitants. El projecte l'han encapçalat la Diputació de Girona i l'Agència de Desenvolupament del Ripollès, amb la col·laboració dels bisbats d'Urgell, Vic i Girona. A la imatge, l'interior de Sant Pere de Montgrony.

L'efemèride de la setmana

7 de juny del 1926: l'arquitecte Antoni Gaudí és atropellat per un tramvia, i morirà al cap de quatre dies, a l'hospital de la Santa Creu.

PUNT DE VISTA

L'antídot de Finlàndia contra la violència a les aules

L'atemptat que va patir una professora a l'Institut de Vidreres (Girona) per part d'un alumne el 29 d'abril exigeix noves mesures en el sistema educatiu català. Davant d'aquest gravíssim fet de violència en un centre educatiu català, caldria emmirallar-nos en les polítiques a favor de l'ensenyament confessional de la religió que està duent a terme Finlàndia, referent mundial pel seu model educatiu.

La barcelonina María Gutiérrez Arana, professora de religió catòlica

Cal que les autoritats educatives garanteixin l'ensenyament confessional de la religió

JOAN M. VERNET
Salesià a Jerusalem

En els prop de 40 anys de la meva estada a Terra Santa, no he viscut una situació tan dura, tensa i perillosa com la dels darrers dies amb els seriosos enfrontaments entre jueus i àrabs a Israel i la zona de Gaza, amb morts i innombrables ferits i moltes destruccions, amb un pànic general per tota la regió provocat per centenars de míssils llençats d'un país a l'altre. Era estremidor sentir la sirena de bombardeig a Jerusalem.

Una sèrie de situacions conflictives s'han acumulat al país: fi del govern de Netanyahu amb un descontentament i desencís general, atmosfera pessimista després de la tragèdia del mont Meron, on van morir 45 jueus ultraortodoxos, darrers dies del mes de Ramadà, entrada massiva de soldats israelians a l'esplanada del Temple, amenaça

a Finlàndia des de fa 20 anys, ja ens ho va avisar durant la jornada dedicada a la «prevenció de la radicalització» celebrada l'octubre del 2019 a la Universitat de Barcelona amb la nostra col·laboració. Recordava que a Finlàndia, els episodis de violència greu a les escoles no havien estat per motius religiosos sinó per problemes d'aïllament, de soledat i de pèrdua del sentit de la vida entre nens i adolescents en edat escolar. Per aquest motiu, havien decidit apostar per la normalització de l'ensenyament de la religió luterana, ortodoxa, catòlica i musulmana a les escoles, tot respectant el dret dels pares a decidir el tipus d'educació que volen per al seus fills.

Una decisió que no fonamenta la importància de l'ensenyament de la religió en la dimensió cultural

MIRADA AL MÓN

Màxima tensió

d'expulsió de més de 30 famílies d'un barri àrab de Jerusalem, la celebració de l'anomenat «Dia de Jerusalem», manifestació ultradretana humiliant per als palestins, on milers de joves jueus entren amb banderes israelianes i recorren els carrers de la ciutat vella, àrab, fins al Mur de les Lamentacions, per indicar que ells, i només ells, són els amos de la ciutat.

Israel i Hamas van pactar una treva bilateral la matinada del 21 de

En els prop de 40 anys de la meva estada a Terra Santa, no he viscut una situació tan dura, tensa i perillosa

VENANCIO CARRIÓN ARMERO

Subfederació d'Educació de la Federació de Cristians de Catalunya

sinó en la dimensió espiritual, d'educació de la interioritat, d'educació pròpiament religiosa.

Fa poc, la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat ha publicat el *Baròmetre sobre la religiositat i la gestió de la seva diversitat 2020*. En aquest nou baròmetre es torna a confirmar que l'opció a favor de respectar que els pares puguin sol·licitar a l'escola que els seus fills rebin classes de la seva pròpia religió segueix sent majoritària: un 49% enfront d'un 43% que hi estarien en contra.

Per aquest motiu, cal que les autoritats educatives promoguin polítiques que garanteixin l'ensenyament confessional de la religió, avantposant d'aquesta manera el bé superior de l'infant a altres interessos particulars.

maig. Es descarta una guerra, com la del 2014, perquè els dos estats estan esgotats, però s'ha detectat una perillosa continuació de la tensió a les ciutats mixtes, és a dir, habitades per jueus i àrabs, com Lod, Ramle, Acre, Bat Yam... on s'ha esvaït el mite que havia creat Netanyahu que els àrabs-israelians el que busquen primàriament és llur propi benestar i riquesa. Ara s'ha vist que més enllà de l'economia i la prosperitat, resten ben vius els sentiments de raça, de religió, de drets humans i de dignitat pròpia. Ha explotat una confrontació entre les dues comunitats, jueva i àrab, on la divisió, els atacs, la desconfiança, el recel i l'odi es manifesten pels carrers, amb una atmosfera de divisió, d'inseguretat i d'odi que costarà reconduir a la normalitat.

UN NOU LLINDAR

La dimensió personal i social de l'Eucaristia

El Catecisme de l'Església catòlica diu que «l'Eucaristia compromet a favor dels pobres»

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

L'Eucaristia ens fa entrar en la intimitat de l'encontre amb Jesucrist, un encontre real, visible, sacramental. Ha volgut quedar-se entre nosaltres i en cadascun de nosaltres per la comunió del seu Cos i la seva Sang. El seu desig de compartir taula, de sopar en un clima d'amistat, ha posat en relleu un cop més que la iniciativa ve de Déu i que Jesús ho ha realitzat en prendre cos en la nostra història per donar-li un nou sentit, tant a nivell personal com social. Les seves paraules «com desitjava menjar amb vosaltres aquest sopar pasqual abans de la meva passió!» (Lc 22,15), expressen el desig vehement de Déu en boca de Jesús, allò que Déu vol.

Aquesta identificació amb Jesús en l'Eucaristia dona un nou horitzó a la nostra vida personal i ens capacita per treballar en la transformació de les estructures injustes de la societat i, així, fer realitat noves formes de cooperació i d'ajuda social cap als més necessitats. El Catecisme de l'Església catòlica diu que «l'Eucaristia compromet a favor dels pobres. A fi de rebre veritablement el Cos i la Sang de Crist lliurats per nosaltres, hem de reconèixer el Crist en els més pobres, germans seus» (núm. 1397; cf. Mt 25,40). Agraïm

la perennitat d'aquesta presència de Jesús en l'Eucaristia i en els nostres germans, mentre ens comprometem que la taula eucarística s'allargui a totes les taules familiars i arribi a fer-hi seure els qui encara viuen exclosos per qualsevol circumstància.

En la diada del Corpus dedicada a la Caritat, és bo que contemplem que la seva font es troba en la taula eucarística, lloc on experimentem la força de l'amor de Déu en l'entrega de Jesús a la creu i en el seu triomf sobre el pecat i la mort en la resurrecció. La dissociació que sovint es fa entre l'amor rebut i l'amor donat posa en relleu moltes incoherències. Per això, en temps de crisi global, sobretot pel que fa als recursos econòmics i la seva repercussió preocupant en els afectats per la pobresa, la malaltia i l'atur, Jesús ens demana que anem a les arrels del problema.

Adonem-nos que en el relat de la multiplicació dels pans i els peixos, relat de signe eucarístic, Jesús demana la col·laboració responsable de tothom. L'Eucaristia, per la unió a Crist i pel fet de trobar-nos al voltant de la mateixa taula, ens fa veure que la nova dimensió de l'acció caritativa de l'Església obre camps en els quals la seva acció transformadora pot ser decisiva.

L'obra de Dant, vigent set segles després

La «Divina Comèdia» és un clàssic imprescindible de la literatura occidental

Podem dir que la literatura europea s'inaugura a Grècia amb la gran figura d'Homer (segle VIII aC), amb les desenes de milers de versos que formen l'esplèndid conjunt de la *Il·líada* i l'*Odissea*. En aquest segon poema èpic hi ha un moment en què el protagonista, Ulisses, durant el seu periple de retorn de Troia fins a casa, l'illa d'Ítaca, baixa temporalment als inferns, on es retroba amb persones molt estimades que, com ombres, ara jeu en aquest món inferior. En el mateix món grec antic trobem un episodi semblant dins el mite d'Orfeu, el qual baixa al món dels espectres per tal de rescatar-ne la seva estimada, Eurídice. Més tard, el poeta romà Virgili, a l'*Eneida*, farà que el protagonista, Enees, també visiti el món inferior dels difunts.

El tema de la baixada als inferns, doncs, recorre els textos fundacionals d'Occident i, per tant, no és estrany que amb el pas dels segles altres autors s'hi hagin referit sovint i fins i tot n'hagin fet versions noves. Però de tots els qui posteriorment van reprendre aquest tema clàssic, Dante Alighieri (1265 - 1321) ocupa sens dubte el lloc més preminent. Justament aquest 2021 es commemoren els 700 anys exactes de la seva mort. La seva *Divina Comèdia*, un viatge a

«Dant i Beatriu», de Henry Holiday, 1884.

JOAN FRANCESC MIRA
«La «Divina Comèdia» reuneix tota la varietat i totes les possibilitats de l'experiència de la humanitat occidental»

l'Infern, completat amb l'ascensió pel Purgatori fins a arribar al Paradís, forma part per mèrits propis del cànon occidental i de tota la literatura universal. En aquesta obra conflueixen la tradició grecoromana i la fe cristiana, fins a fer del poema de Dant una obra total. En paraules de Joan Francesc Mira, traductor de la *Divina Comèdia* al català, aquest llibre reuneix «tota la varietat i totes les possibilitats de l'experiència de la humanitat occidental acumulades fins al seu temps, que ja és el principi del nostre: el món clàssic de Grècia i Roma, la mitologia, la Bíblia i l'Evangeli, l'esperit medieval i la nova societat urbana, les lluites polítiques i la ideologia del poder, el primer "humanisme", la filosofia i la teologia. L'univers sencer, com un tot unificat, natural i diví, coherent i explicable, abans que la ciència moderna ens ensenyés a mirar-lo amb uns altres ulls».

Un clàssic universal

Dant és autor d'una notable producció literària tant en llatí com en italià, i de temàtica molt diversa, que va des de la defensa de l'ús literari de la llengua vernacle fins als poemes amorosos de la *Vita nuova* dedicats a la seva estimada Beatriu. Però Dant, ciutadà florentí per excel·lència, també era un home plenament compromès amb la vida social i política del moment; fins al punt que, l'any 1300, un canvi en el govern de la ciutat el va obligar a exiliar-se per sempre més de la seva Florència natal. Aquest fet, juntament amb la mort de Beatriu, el portaran a una reflexió profunda sobre la vida humana i el món, reflexió que desembocarà en la *Divina Comèdia*. Al llarg dels milers de versos d'aquesta obra mestra, l'autor mateix fa un recorregut per l'Infern, el Purgatori i el Paradís guiat primer pel poeta romà Virgili, i després per Beatriu i sant Bernat. El fet que el mateix autor sigui a la vegada el protagonista del poema és una novetat que l'expert en Dant, Virgil Ani, explica en l'article que el lector trobarà a les pàgines 24-27 d'aquest mateix número.

Per a Alfons Garrigós, professor de filosofia i de lectura a Secundària, els 700 anys de la mort de Dant són una bona ocasió per plantejar-se la funció de les obres mestres de la literatura universal:

«L'obra del Dant, especialment la *Divina Comèdia*, forma part dels nostres clàssics, sense cap dubte. La seva riquesa i complexitat l'acrediten. Però les celebracions també serveixen per demanar-nos què és un clàssic. Personalment, no crec que el cànon d'una cultura sigui patrimoni exclusiu dels estudiosos. Quan Carles Riba comença el seu exili, troba en el record del temple de Súnion i, imagino, de tota la Grècia Clàssica, la força que busca. Quan Primo Levi, químic de formació, recorda a Auschwitz la *Divina Comèdia* recupera la seva dignitat. En aquest sentit, clàssiques són les obres que recordem en determinades circumstàncies. Un clàssic fa companyia: ens entreté, ens dona consol i inspiració. A les raons dels estudiosos, jo afegiria que la *Divina Comèdia* forma part del nostre cànon perquè ha donat això i molt més.»

La lectura de la *Divina Comèdia* genera diverses preguntes i interrogants com ara si, per l'època, el poema té més elements de continuïtat o bé de ruptura amb el món medieval: «Crec que la seva vindicació de la llengua vernacle», opina Garrigós «la diversitat de registres poètics, la capacitat d'expressar el més singular d'una persona, d'un moment, d'un paisatge, les seves metàfores... fan que l'obra del Dant sigui una recapitulació i a la vegada una cosa profundament original i innovadora. Tanmateix, hi veig una gran síntesi del pensament medieval. Algú va dir que per entendre l'Edat Mitjana, podíem fixar-nos en la catedral de Chartres, en la *Summa Teològica* de sant Tomàs o en la *Divina Comèdia*.» A més, el poema de Dant reuneix elements de caire filosòfic, teològic, místic, èpic que li atorguen el caràcter d'obra total. Per a Garrigós, «el poema del Dant vol ser-ho tot, però no només per una possible ambició personal, sinó perquè la mentalitat medieval és orgànica i contempla de forma ordenada però contínua la diversitat d'aspectes que la modernitat va anar diferenciant, i sense la qual avui no podem ni funcionar ni dialogar amb la realitat. En aquest sentit, la *Comèdia* integra d'una forma sorprenent, ja per al seu temps, història, política, ciència, filosofia, poesia, espiritualitat... I, per si això fos poc, ho fa a la vegada que narra en primera persona la

peripècia existencial i espiritual del seu autor».

El cristianisme de Dant

Encara que la *Divina Comèdia* beu directament de la tradició grecoromana, alhora el poema és explícitament cristià. Però de quina manera hi apareix la fe cristiana, i quin paper té en aquest viatge ascendent? Sobre aquesta qüestió, Alfons Garrigós afirma que «en no poques ocasions s'ha dit: "Dant, quin gran poeta! Llàstima que sigui cristià!" Com si poguéssim destriar, així sense més, forma i fons. Em sembla un error. La *Comèdia* és una obra clarament cristiana, si bé deutora de la concepció cultural del cristianisme del seu temps. Per començar, la *Comèdia* expressa l'ideal de l'*Homo viator*. Per al cristianisme, l'home no és només un ésser mortal que està en aquest món de pas, com dirien els clàssics, sinó que fa camí; i no el fa sol.

»Dant té per acompanyants Virgili, un dels grans poetes del paganisme; Beatriu, la seva estimada i, finalment, sant Bernat. Apareix aquí la idea de cànon que expressava abans: clàssics són els qui ens guien i acompanyen. I Dant es deixa conduir tant per l'alta cultura, Virgili, com per un autor espiritual, sant Bernat, considerat per alguns com el darrer Pare de l'Església. Sense esmentar el que li suposa l'encontre amb els gairebé quatre-cents personatges que apareixen al poema.

»D'altra banda, el camí cristià té una fita clara: la transformació de la persona, l'alliberament d'allò que el deforma, assimilant-lo més a un animal o fins i tot a una roca i l'allunya del seu Creador (metamorfosis presents en el poema). El viatge del Dant comença amb una nit fosca i acaba amb una visió del misteri de l'Encarnació, de la Trinitat i de l'amor, com a fonament últim de tot l'univers. El cristianisme afirma que només en diàleg amb el misteri de Déu, l'ésser humà veu realitzat el seu desig i desplega les seves capacitats. I això és present en la *Comèdia*.»

Garrigós també subratlla el caràcter lluminós del gran poe-

ALFONS GARRIGÓS
«La "Comèdia" és una obra clarament cristiana, si bé, deutora de la concepció cultural del cristianisme del seu temps»

«Dant meditant l'episodi de Francesca da Rimini i Paolo Malatesta», de Joseph Noel Paton, 1852.

ma. Si l'obra comença amb una baixada als inferns això és per després començar una ascensió fins al Paradís. En aquest sentit la imatge d'una obra exclusivament tenebrosa, «dantesca», no s'ajustaria a la voluntat de l'autor: «A mesura que ens acostem al seu veritable centre, l'univers que Dant recorre és progressivament més i més lluminós. Les lectures romàntiques han fet que l'adjectiu "dantesc" sigui sinònim del que és fosc i provoca espant o terror. Però això no fa justícia ni a l'infern de la *Comèdia*, on ens sorprèn la singularitat i la dignitat dels condemnats, ni al sentit de tot el viatge. No sé si hauríem de llegir la *Comèdia* començant pel final. El cristianisme afirma l'esperança de la regeneració i la confiança en l'encontre de la criatura amb el seu Creador i això és el que el Dant poetitza en el *Purgatori* i en el *Paradís*.»

Amb tot, malgrat el caràcter explícitament cristià de la *Comèdia*, Garrigós també afirma que s'hi pot identificar una certa concepció que no s'ajusta del tot amb la doctrina cristiana: «Ara bé, certament, el poema és massa deutor d'una concepció pagana de la justícia còsmica. A l'ombra d'unes lleis inflexibles, aquesta justícia ignora el perdó i el poder regenerador de l'amor. Dit col·loquialment, «qui la fa, la paga» i serà així per sempre. Per això, a un lector cristià el pot sorprendre que el Dant sigui cada vegada més indiferent al drama personal, si no tragèdia, dels condemnats de l'infern. O que, sent l'amor el fonament últim de tota realitat, la compassió i l'amor de Déu brillin precisament per la seva absència en la primera cantiga. Clar que per al cristianisme la llibertat és fonamental i els nostres actes ens configuren, però la manera com Dant descriu el més enllà planteja problemes teològics de fons. H. Urs von Balthasar en descriu alguns en el volum corresponent del *Glòria*.»

La lectura de la «Comèdia», avui

Un clàssic, pel mateix fet de ser-ho, pot ser llegit fora del moment i del context històric en què va ser escrit sense que per

això perdi gens de vigència. En el cas de la *Divina Comèdia* de Dante Alighieri, aquesta norma també es compleix. Però, amb quina disposició d'ànim ha de llegir un lector actual una obra escrita fa més de 700 anys? Alfons Garrigós respon començant per l'aspecte més filològic: «Tenim molt bones traduccions i introduccions. En català, tenim les traduccions de Miral, més exigent, la de Sagarra. Els comentaris de Romano Guardini o els de Franco Nembrini, per citar lectures cristianes i sense menysprear en absolut els més acadèmics, poden ser de molta ajuda. Però no sé si el problema de fons és un altre. La qüestió és deixar-se anar i començar la lectura. I avui, qui vulgui trobar el seu clàssic, ha de practicar una cosa tan elemental com és la capacitat d'aturar-se, d'atendre, d'escoltar i, finalment, de conversar. La *Comèdia*, com tantes altres, és una obra per ser llegida en veu alta, profundament musical i a la vegada plena de significació, rica en matisos i amb una gran varietat de registres. Potser, només per això, demana una relació amb el llenguatge diferent de la que ens obliga un ritme de vida accelerat i impacient.

»És cert que estan canviant els nostres hàbits lectors, i, amb això, la nostra mateixa humanitat? Podem dir que la nostra memòria es va omplint més de dades que de records? On trobem avui el consol o el coratge que persones com Ribba o Levi, i tants d'altres, trobaven en clàssics que havien llegit i memoritzat?

»Disculpeu si semblo exagerat. No vull ser, de cap manera, catastrofista. Sí que penso que els canvis que vivim ens obliguen a pensar de nou en el que és de veritat imprescindible i ens fa ser humans. Certament, per als cristians la literatura no és el més important per a la vida. Tot i que això ho sabem gràcies a una gran obra literària, la Bíblia, encarnada en milers de testimonis. I, de forma eminent, en Jesús, la Paraula feta home. El que intento suggerir és que quan parlem avui dels clàssics, parlem també del que vertebrava la nostra existència, de com ens deixem acollir per les paraules i de la manera com recordem els relats que expressen més bé el que importa de veritat.»

SABER ESCOLTAR

L'experiència de Déu

Conec una senyora que, en la seva jubilació, assisteix a un curs sobre els Pares de l'Església. També, un sacerdot jubilat que omple els dies de lleure llegint els Pares de l'Església em deia que, per a ell, eren una gran lectura. Jo, de tant en tant, també llegeixo els bonics textos dels Pares. Em crida molt l'atenció el gran sant Joan Crisòstom (347-407), que fou bisbe de Constantinoble i un gran predicador, per això el seu nom vol dir «boca d'or». Aquest doctor de l'Església ens ha deixat uns interessants escrits per a la vida.

Sant Crisòstom, parlant de l'experiència de Déu, explicava aquesta anècdota: «Hi havia un gos llebrer que va ensumar una llebre, la rastrejà, la veié i, amb agilitat, es va

posar a perseguir-la. La llebre accelerà la seva fugida. El gos, atret per la saborosa presa, no es volia quedar enrere.

»Una gossada de llebrers es va adonar de la carrera del seu col·lega i s'uní a ell. La llebre, veient augmentat el grup perseguidor, va córrer molt més, elegint llocs difícils per als seus enemics. Al cap d'una mica, una segona gossada s'adonà de la lluita i s'hi adherí. La llebre augmentà més la velocitat, però tots els gossos imitaren el llebrer. Els altres gossos corrien per pura atracció, però la llebre, que s'hi feia la pell, va córrer més mirant de desanimar els gossos. La primera gossada aviat desistí de córrer. La segona, veient els col·legues, va fer el mateix. Al

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

final. Només va quedar la llebre perseguida pel primer gos.»

El sant, llavors, pregunta: «I per què? Perquè només aquest era el que l'havia vist. Els altres gossos corrien per pura atracció.»

I sant Crisòstom afegí: «D'aquesta manera són els creients que no han flairat Déu, no han fet experiència d'Ell i el segueixen de memòria.»

Els creients han de ser persones amb olfacte, la qual cosa significa experimentar Déu i seguir el seu Evangelí. Els apòstols i els sants testimonien l'afany vers el Senyor, tot obviant perills i temptacions.

Els apòstols i els sants testimonien l'afany vers el Senyor

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Els lectors deuen haver advertit que distingeixo entre *Comunitat* i *comunitat*. La primera és l'Esposa estimada de Jesucrist, i les altres, institucions humanes.

La majoria d'aquestes agrupacions se servien, sense voler-ho, de tècniques sectàries i encara continuen existint aquests propòsits. Cal reconèixer que aquesta manera de fer, a curt termini, dona aparents bons resultats, tot i que no és una manera cristiana d'actuar. De l'expressió *comunitat* nosaltres tampoc ens en lliurem, però m'agradava definir-nos com a «comunitat fluctuant» i, si es tractava de celebracions d'Església, puntualitzàvem i actuàvem: oberts a tots, centrats en la litúrgia i animats per gent jove. No em va agradar mai anomenar Pasqua Jove les nostres

A PROPÒSIT DE...

Comunitat i comunitat

trobades de Setmana Santa.

Ara em fa gràcia quan llegeixo les prohibicions dels «botellons nocturns» i la seva no-admissió per majories. Recordo els nostres dissabtes, asseguts a terra, discutint de cel i terra, corrent o transcendent, fins a ben passada la mitjanit. I amb preferència la de Pasqua, que si bé la vetlla durava quatre hores, quan acabava, cantant, ballant o caminant fins al cim del Tagamant, passàvem el que quedava de la sobirania de la Lluna fins a l'alba i només aleshores acabava la festa,

El 10 de maig passat, el Papa va instituir el ministeri laical de catequista

perquè era una nit massa important per passar-la dormint.

Torno a la comunitat, i recordo el símil del medicament. La minúscula medicina ha d'estar embolicada en un excipient i, aquest conjunt, sotmès a premsat per poder manipular-lo amb seguretat, per això s'anomena comprimit.

La fe cristiana difícilment es pot viure en solitari, cal una comunitat que la mantingui, en la qual potser ha germinat i creix, però que ni l'empresoni, ni li permeti degenerar i convertir-se en un pur i senzill grup, sense cap altra finalitat que la de sortir, cantar, passar el temps entretinguts, lluny de l'avorriments. La comunitat ha de ser exigent.

El 10 de maig passat, el Papa va instituir el ministeri laical de catequista, una intuïció meravellosa.

Vida eclesial

Aquesta setmana el Vaticà llança la plataforma Laudato Si, parlem de l'Escola Monàstica Sinclètica de Sant Benet de Montserrat, presentem el projecte Webfamilia i coneixem el bisbe Carlassare al Sudan del Sud

Llançament de la plataforma d'acció «Laudato Si»

Un camí de set anys per a una ecologia humana integral

Davant la «depredació» del nostre món, el papa Francesc llança un «viatge» de set anys per promoure una ecologia humana integral, la plataforma d'acció *Laudato Si*.

En un videomissatge, el Papa, juntament amb el llançament de la plataforma *Laudato Si* (el programa que pretén implicar tot el món catòlic en un procés de conversió ecològica, segons l'esperit de l'encíclica *Laudato Si* i l'ecologia integral) recorda que el nostre planeta està malalt i que calen accions concretes ecològiques i ecosostenibles.

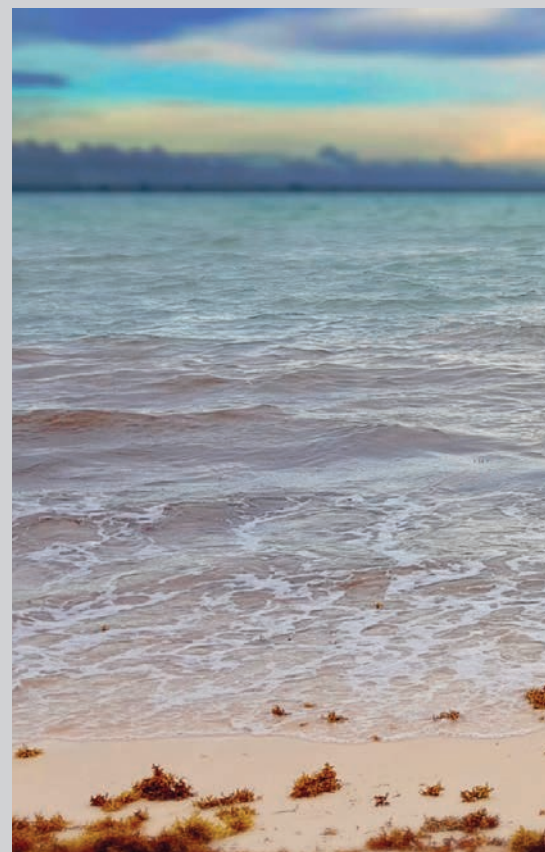
Francesc esmenta l'encíclica *Laudato Si*, en la qual convida totes les persones de bona voluntat a tenir cura de la Terra, la nostra casa comuna i assenyala que, des de fa temps, «aquesta casa que ens acull pateix les ferides que provoquem per una actitud depredadora, que ens fa sentir amos del planeta i dels seus recursos i ens autoritza a un ús irresponsable dels béns que Déu ens ha donat».

«Avui», afegeix, «aquestes ferides es manifesten dramàticament en una crisi ecològica sense precedents que afecta el sol, l'aire, l'aigua i l'ecosistema en el qual viuen els éssers humans» i l'actual pandèmia ha tret a la llum de forma encara més contundent el clam de la natura i el dels pobres, que són els que més en pateixen les conseqüències.

Davant d'aquest panorama, Francesc insisteix en el fet que «necessitem un nou enfocament ecològic que transformi la nostra forma de viure en el món, els nostres estils de vida, la nostra relació amb els recursos de la Terra i, en general, la nostra forma de veure l'home i de viure la vida».

De fet, subratlla que necessitem una ecologia humana integral «que involucri no només les qüestions ambientals sinó l'home en la seva totalitat».

«Quin tipus de món volem deixar als nostres fills i joves?», es pregunta,

perquè «el nostre egoisme, la nostra indiferència i els nostres estils irresponsables amenacen el futur dels nostres fills». D'aquí la seva crida a «tenir cura de la nostra mare Terra», a «superar la temptació de l'egoisme que ens converteix en depredadors dels recursos», a «conrear el respecte pels dons de la Terra i de la creació» i a «inaugurar un estil de vida i una societat finalment eco-sostenibles». «De les mans de Déu hem rebut un jardí; no podem deixar un desert als nostres fills», puntualitza.

L'any passat el Papa va proclamar l'any *Laudato Si* i avui això es tradueix en un projecte d'acció concret, la plataforma *Laudato Si*. És per això que Francesc convida tot-hom «a emprendre plegats aquest camí», i en particular s'adreça a aquestes set realitats: famílies, paròquies i diòcesis, escoles i universitats, hospitals, empreses i granges, organitzacions, grups i moviments, i institucions religioses. «Treballem plegats», demana, «només així podrem crear el futur que volem: un món més inclusiu, fraternal, pacífic i sostenible».

Finalment, assegura que, en aquests propers set anys, es perseguirà la visió de l'ecologia integral: «Respondre al crit de la Terra, respondre al crit dels pobres,

Wilson Tamayo

«De les mans de Déu hem rebut un jardí; no podem deixar un desert als nostres fills», recorda el Papa.

La pandèmia ha tret a la llum de forma encara més contundent el clam de la natura i el dels pobres

l'economia ecològica, adoptar un estil de vida senzill, l'educació ecològica, l'espiritualitat ecològica i el compromís comunitari. Hi ha esperança, tots podem col·laborar-hi, cadascú amb la seva pròpia cultura i experiència, cadascú amb les seves pròpies iniciatives i capacitats.»

Nou itinerari sinodal

El papa Francesc ha aprovat un nou itinerari sinodal per a la XVI Assemblea General Ordinària del Sínodo dels Bisbes, per la qual cosa el proper se celebrarà no només al Vaticà sinó a cada Església particular dels cinc continents, seguint un itinerari de tres anys articulats en tres fases (diocesana, continental i universal), fetes d'escolta, discerniment i consulta.

«L'articulació de les diferents fases del procés sinodal farà possible l'escolta real del Poble de Déu i es garantirà la participació de tothom en el procés sinodal. No es tracta només d'un esdeveniment, sinó d'un procés que involucra en sinergia el Poble de Déu, el Col·legi episcopal i el Bisbe de Roma, cadascú segons la seva pròpia funció», explica l'oficina de premsa vaticana en un comunicat. «Un en escolta dels altres; i tots en escolta de l'Esperit Sant», sintetitza en explicar que l'objectiu és subratllar el desig del Papa d'una Església sinodal visible.

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Veure noves totes les coses

El 20 de maig del 2021 s'han complert 500 anys de la ferida que va possibilitar que Íñigo de Loiola esdevingués sant Ignasi. Una bala de canó li va travessar la cama durant una batalla a Pamplona, cosa que va provocar que perdés la batalla i que els seus adversaris l'acompanyessin a casa del seu germà.

Aquella ferida, com tantes que patim a la nostra vida, va ser molt dolorosa. Ignasi va estar convalescent molt de temps i no va poder tornar al camp de batalla, el seu somni. Aquella ferida és l'inici de molts fruits que han arribat fins avui. Ningú no dubta del patiment intern d'Ignasi, que va veure morir moltes de les seves expectatives, dels seus somnis. Aquella ferida va fer que iniciés una peregrinació interior i exterior, durant el seu caminar llarg i difícil fins a veure com a noves totes les coses en Crist.

«Al final de la vida llegarem con la herida convertida en cicatriz», inicia la cançó que un grup de la família ignasiana, liderat per Cristóbal Fones i amb lletra de José M. Rodríguez Olaizola, ens ofereix, en la qual, no només ens narra la història de la ferida d'Ignasi, sinó que, paral·lelament, ens narra la de tantes ferides pròpies.

Portem un any en el qual hem vist obertes moltes ferides, hem palpat la nostra vulnerabilitat, la nostra fragilitat, hem pogut apropar-nos a l'essència d'allò que volem viure en profunditat.

Tenim l'oportunitat de discernir quines banderes volem prendre juntament amb Ignasi, que lidera aquest pelegrinatge interior i exterior, cap a aquest «veure noves totes les coses» al qual tots som convidats.

Treballem per convertir les nostres ferides en cicatrius i acompanyem altres persones a curar també les pròpies de la mà d'Ignasi.

ESTHER BORREGO

Sant Feliu de Llobregat

L'Escola Monàstica Sinclètica ofereix un Màster en Coneixement, Art i Interioritat

Perla monàstica

CARME MUNTÉ MARGALEF
Sant Benet de Montserrat

El monestir de Sant Benet de Montserrat, format actualment per una trentena de monges benedictines, és un focus d'espiritualitat i vida monàstica de primer ordre. També és un referent pel seu taller de ceràmica, del qual parlàvem en el número passat. Ara, amb la posada en marxa de l'Escola Monàstica Sinclètica (en referència a santa Sinclètica d'Alexandria), que va arrencar el 4 de setembre passat, també ha esdevingut un focus cultural i acadèmic. D'aquesta manera, entronca amb la tradició dels monestirs medievals, masculins i femenins, que eren centres culturals de primer nivell.

En tornar dels tres anys d'exclusió, la germana Teresa Forcades, teòloga i metgessa, va rebre l'encàrrec de la mare abadessa, Maria del Mar Albajar, d'oferir formació a distància des del monestir. És així com va néixer l'Escola Monàstica Sinclètica o Sinclètica Monastic School, ja que la llengua oficial és l'anglès, que ofereix el Màster en Coneixement, Art i Interioritat. Més endavant, s'hi vol afegir un segon currículum sobre Política, Filosofia i Ciència.

«El fet de no ser centre oficial ens permet més llibertat i tenir en el punt de mira el que ens sembla que és la inqui-

etud de molta gent: cercar un lloc on es pugui fer una formació a nivell acadèmic tan alt com sigui possible, però que no estigui deslligada de la vida, de l'experiència, de la recerca de Déu i de la recerca de sentit entesa de forma àmplia», comenta Forcades.

El programa dura dos anys i fa un recorregut existencial inspirat en l'experiència monàstica i, en concret, la regla de sant Benet. Són 18 els temes que conformen el currículum. El primer any comença amb el tema Coneix-te a tu mateix i segueixen l'amor, la gràcia, la humilitat, el silenci, la paraula, la comunitat, el perdó i la plenitud. El segon any és el torn del patiment, la llibertat, la veritat, la pregària, la joia, el sentit, el *shalom* (pau), la innocència i la solitud monàstica que fa possible la comunió.

Cada tema es treballa durant un cap de setmana del mes i els participants gaudeixen de cinc xerrades des de diverses perspectives acadèmiques: Literatura, Bíblia, Belles Arts, Teologia i Música. Totes les disciplines tenen el mateix

Inauguració de l'Escola Monàstica Sinclètica, el 4 de setembre del 2020.

Agustí Codinach

Teresa Forcades, impulsora de l'Escola Monàstica, al monestir de Sant Benet de Montserrat.

TERESA FORCADES
«Fer interactuar Teologia i Bíblia amb el món cultural ample és el valor més fonamental d'aquest màster»

pes al currículum i interactuen amb peud'igualtat. «Fer interactuar Teologia i Bíblia amb el món cultural ample és el valor més fonamental d'aquest màster», remarca la Gna. Teresa Forcades, sobretot tenint en compte que «avui dia, en el nostre context social i cultural, Teologia i Bíblia tenen un estatus molt marginal. Molta gent ha tingut accés a la cultura superior sense cap coneixement ni de Teologia ni de Bíblia».

Entre els professors, podem destacar en el camp de la teologia la mateixa Teresa Forcades i la teòloga musulmana Farah Zeb; el músic Bernat Vivancos; l'escriptora Marta Pessarrodona i la poeta Sònia Moll; la biblista Silke Petersen, o la directora de documentals vienesa Cristina Zerr, en el camp de les Belles Arts.

Per a cada sessió, s'utilitza el que la Gna. Teresa Forcades ha batejat com el mètode de «la perla», on cada professor desenvolupa una «perla» de la seva disciplina sobre el tema en qüestió. És una manera d'accedir al coneixement no a través d'esquemes mentals, de resums

o d'abstraccions, sinó amb una mirada al concret, que Forcades lliga amb la part contemplativa, perquè el «silenci contemplatiu no és un silenci buit, sinó atent, capaç de descobrir la riquesa, la Bellesa, les meravelles que hi ha al nostre voltant. Les perles són les coses de valor. En aquest sentit, on hi ha una autèntica lluita per la justícia, per exemple, allà hi ha una perla».

Forcades ens explica en què consisteix exactament aquesta metodologia: «A cadascun dels professors, especialista en una matèria, li donem el tema, per exemple l'amor, i el que li demanem no és un resum, ni una selecció de les millors obres, sinó una perla, que pot ser una obra, un fragment, un diàleg, una carta de l'autora o l'autor. És a dir, la perla és completament lliure i, per això, la part subjectiva dels professors és fonamental en aquesta proposta. El professor no només ve a explicar els seus coneixements sobre el que hagi triat, sinó que també comparteix per què per a ell o ella és una perla.»

Després de cada xerrada hi ha una estona de silenci per degustar allò que s'ha après i, seguidament, es fan petits grups de diàleg per compartir impressions. El diumenge, per acabar, es fa una taula rodona amb una posada en comú.

Tant l'alumnat com el professorat és internacional i per això l'anglès és la llengua vehicular de l'escola; tot i així, s'ofereix traducció simultània i se subtitulen al català i castellà els vídeos de cada xerrada. Hi ha dos tipus d'estudiants: *full student* i oient. El *full student* segueix tot el màster i es prepara per a l'elaboració d'una tesi. En aquest primer curs són 9 alumnes *full student*, però els oients són nombrosos.

Pel que fa a l'alumne oient, pot participar-hi de forma molt variada: només una classe, un cap de setmana, totes les classes d'un determinat professor... A més, cada any se celebra un cap de setmana per a gent nova fora del currículum. Es fa una sessió a la tardor i una a la primavera. La propera és el cap de setmana de l'11-13 de juny, amb un tema de molta actualitat, com és la por, des d'un punt de vista literari, bíblic, teològic, belles arts i musical. Si voleu fer experiència d'aquesta metodologia innovadora, trobareu més informació a: www.sincletica.cat.

Acció Familiar Barcelona impulsa el projecte Webfamilia

Bellesa imperfecta

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Barcelona

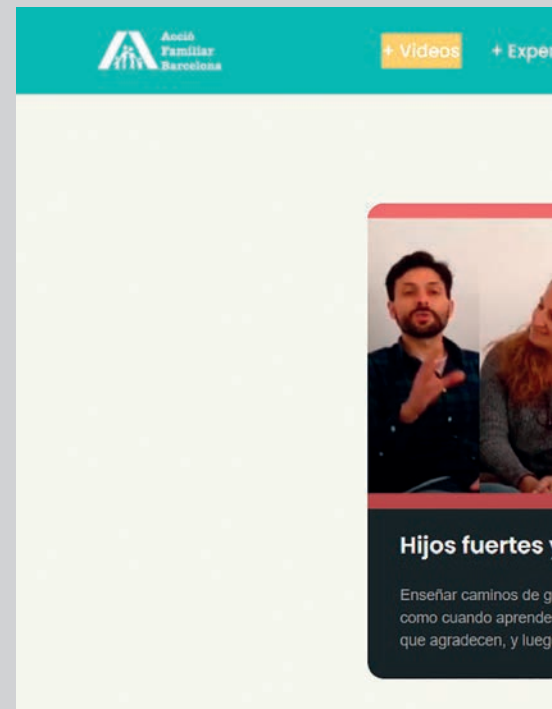
Amb la pandèmia, Acció Familiar Barcelona (AFA) ha constatat el patiment de moltes famílies i ha vist com les donacions a l'entitat disminuïen moltíssim a causa de les necessitats que ha evidenciat el Covid.

Per això, es va decidir crear el projecte Webfamilia: <https://webfamilia.org>. Com ens explica el director d'aquest projecte, Àlex Visús, «vam posar en marxa un projecte que mostra la bellesa de la família, que és la finalitat principal, i més endavant, si funciona i es crea una comunitat, poder oferir recursos en línia de pagament que puguin donar estabilitat econòmica a AFA».

Visús considera que és molt necessari mostrar la bellesa de la vida familiar perquè «pot ajudar moltes famílies que estan passant moments vitals d'angoixa, de no entendre el que estan vivint, de no poder mirar amb amor els fills, el cònjuge, que veuen la família més com una càrrega que com una oportunitat, que tenen una visió molt negativa de la seva realitat com a família».

El projecte Webfamilia consisteix en una sèrie de vídeos breus (de 5 o 6 minuts) «en els quals es desenvolupa una idea que després es treballa per mitjà de xarxes socials, Facebook, Instagram, Youtube, en publicacions, en frases, en reels, en stories...», ens diu Visús. Cada setmana, afegeix, «treballem la idea força que es presenta al vídeo: famílies a les quals demanem que facin un vídeo sobre un tema i diferents recursos que l'acompanyen».

Aquest projecte està pensat per a totes les famílies amb fills en

edat escolar principalment, apunta el seu director. «Tots els temes preveuen diferents aspectes de la persona: desenvolupament personal, creixement com a pare/mare i la seva vivència com a espòs/osa. També tenim vídeos de formació.»

«El nostre eslògan», comenta Visús, «és mostrar la bellesa imperfecta de la família». Per això els vídeos parteixen de realitats concretes i estan protagonitzats per famílies, per persones reals que expliquen la seva experiència davant la càmera.

El director del projecte assenyal·la que «som imperfectes i, com diu el papa Francesc, estem inacabats. Estem inacabats, som imperfectes, però la família és bella. Totes les famílies tenen les seves dificultats i les parelles les seves crisis, però les crisis formen part de la vida i això suposa donar una oportunitat a l'esperança».

En aquest sentit, Webfamilia pretén mostrar «il·lusió per la vida familiar», assegura Àlex Visús, «que la família és un gran projecte que cal anar construint, que no és fruit de l'atzar, sinó que és fruit d'una decisió personal d'anar construint una història d'amor amb el teu espòs, amb la teva esposa, i en la qual també hi ha els teus fills».

El repte principal que afronta la família avui, segons el director del projecte, és la manca d'esperança: «La temporalitat és un dels grans desafiaments que ens trobem. No

ÀLEX VISÚS
«Els pares que han aconseguit crear un bon clima a casa han aconseguit que la família surti enfortida de la pandèmia»

tos + Cursos **Web Família** Nosotros Colabora Contacto

Más vídeos

¿Cómo educar hijos fuertes?

y seguros

enerosidad por los que discurren
n a ir en bici, primero con ayuda,
o viene el ¡dejadme solo!

¿Cómo ser felices?

Fidelidad es la capacidad de enamorar y enamorarse de nuevo

"Yo creo que la fidelidad es decidir cada día que queremos ser felices, juntos. Siempre hay que buscar los pasos de cómo lo podemos conseguir" nos dice Daniel

es tracta de pensar "fins que duri", sinó de "fer que duri". És una decisió personal i el gran repte de les famílies és mantenir-se unides amb una mirada positiva sobre el futur que ens espera si continuem junts. Des de la teva creativitat, pro activitat i il·lusió cal fer que la famí-

Webfamíliia ofereix recursos per descobrir la bellesa de la vida familiar.

lia duri.» La pandèmia ha suposat una prova molt dura per a moltes famílies. «Hi ha famílies que han patit molt», reconeix Visús, «que han acabat aïllades i cansats els uns dels altres, que no han sabut mirar-se en globalitat i que només s'han centrat en les coses negatives. Hi ha famílies en les quals cada membre s'ha tancat en la seva pantalla, ja no en la seva habitació, al costat de l'altre, sense adreçar-se la paraula, menjant per separat, fent vides completament en paral·lel dintre de la mateixa casa».

Per tant, destaca, cal crear un bon clima a casa, «cosa que no significa sobreprotegir ni consentir, però sí fer que s'estigui a gust a casa. Els pares que han aconseguit crear un bon clima a casa han aconseguit que la família surti enfortida de la pandèmia. Amb un mal clima asfixiant i de retrets continus, la família pateix molt».

El projecte Webfamília ens convida a descobrir la bellesa imperfecta de la família amb una proposta amable, agradable i simpàtica assequible per a totes les famílies.

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

INFORMACIÓ I
RESERVES:
Tel. 93 4673244
info@ruthtravel.es
www.ruthtravel.es

DEL 24 AL 29 DE MAIG

**PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
GUADALUPE
(Extremadura)**

DEL 25 AL 27 DE JUNY

**PELEGRINATGE MARIÀ
AL SANTUARI DE
LOURDES**

DEL 9 AL 16 DE JUNY

**RUTA XACOBEA
«ANY SANT 2021»
SANTIAGO DE
COMPOSTELA + PORTO**

DEL 18 AL 25 D'AGOST

**SUÏSSA: NATURA I
TRADICIONS DELS ALPS
(autocar)**

NOTA: Tot el contingut dels nostres viatges ha estat adaptat i actualitzat, seguint els protocols establerts contra el COVID-19, per tal d'oferir als nostres viatgers la màxima seguretat i higiene.

Ara més que mai cal viatjar amb bona companyia i amb els millors professionals; Club + Amics i Ruth Travel continuem com sempre al teu costat.

 Sudan

Un pastor disposat a donar la vida

P. JORGE NARANJO
Missioner combonià
Khartum

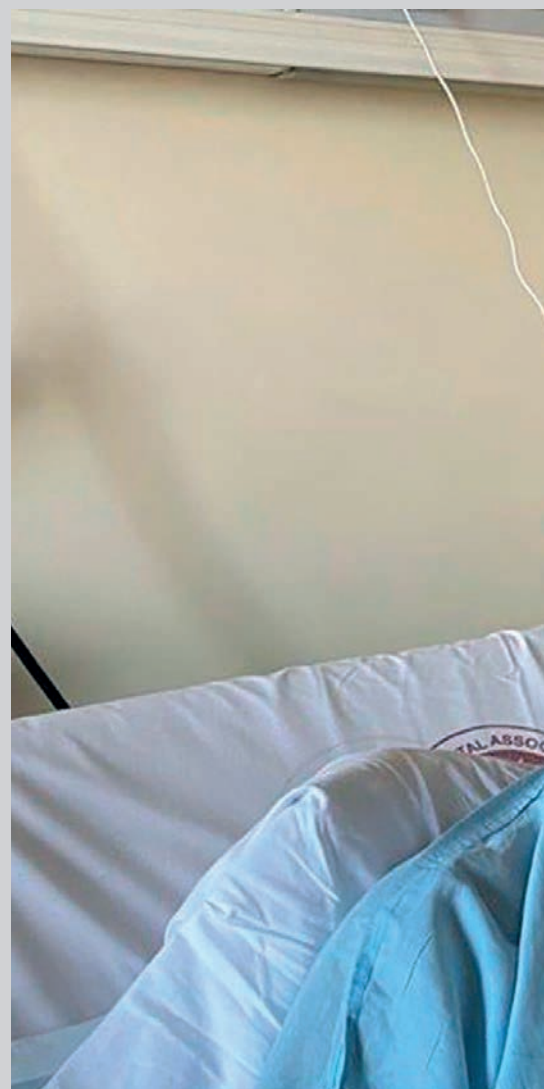
El 8 de març passat el Vaticà anunciava la designació d'un jove missioner combonià de 43 anys, el P. Christian Carlassare, com a bisbe de la diòcesi de Rumbek, a la República del Sudan del Sud.

La diòcesi havia quedat vacant des de la mort del bisbe Cesare Mazzolari, el 16 de juliol del 2011, una setmana després de la independència del país. Aquesta independència era la conclusió del procés iniciat amb un referèndum en el qual els sud-sudanesos havien expressat majoritàriament el desig d'independitzar-se del veí del nord, la República del Sudan, amb la qual havia mantingut dues guerres terriblement violentes (1955-1972 i 1983-2005). Havia nascut una nació, però no un poble.

Els deu anys d'absència d'un bisbe titular són un signe de la dificultat del Vaticà per trobar el pastor adequat i disposat a guiar l'Església de Rumbek, on els catòlics només representen un 12% de la població.

El P. Christian va arribar a la seva futura seu episcopal el 14 d'abril passat i va ser acollit amb gran alegria per la comunitat cristiana local. L'elecció del P. Christian representa un exemple dels criteris que segueix el papat de Francesc. Abans que els títols acadèmics en dret canònic o Sagrada Escriptura, es buscava un pastor apassionat per la missió i que conegués la cultura local. Però també es buscava algú aliè a les disputes tribals que embruten la regió.

Serà complex curar les ferides d'un poble colpejat per la violència i d'una Església ferida pel tribalisme

Després de l'alegria de la independència, els conflictes intertribals, fonamentalment entre els *dinka* (uns 4 milions a tot el país) i els *nuer* (un milió) van donar lloc el 2013 a una guerra civil que ha reobert infinitat de ferides. A la zona de Rumbek les tensions enfronten dos clans diferents de l'ètnia *dinka*. Aquestes tensions, i la violència conseqüent, impregnen la vida política, social i eclesial d'una regió on les armes abunden en mans de massa persones.

Quan vaig ser a la diòcesi veïna de Wau el 2009, els pastors locals caminaven amb una llança per protegir els ramats. Ja en aquell temps els pastors de la zona de Rumbek disposaven d'un kalàixnikov. La presència de les armes s'ha multiplicat encara més des de la darrera guerra civil.

Aquest clima de tensió i de disputes entre clans rivals és el context en el qual se situa l'atac al P. Christian el 26 d'abril passat a les 12.30 de la matinada. Dos homes ar-

mats van irrompre a la residència episcopal i van disparar a les cames del P. Christian, que va caure ferit. En la caiguda, el cos del P. Christian va cobrir accidentalment el telèfon caigut d'un dels assaltants.

Per tant, va ser fàcil identificar els membres de la trama de l'atemptat. Tres dels nou sacerdots locals van ser posats en custòdia juntament amb 21 sospitosos més que semblen relacionats amb un dels clans que lluiten pel poder a la zona.

Les cames han estat un instrument fonamental per al P. Christian perquè és a peu i en canoa que havia recorregut centenars de quilòmetres pel territori dels *nuer*, on havia servit des del 2005. Aquelles cames han estat impactades per quatre bales, però no trigaran a curar-se. Serà més complex, però, curar les ferides d'un poble colpejat per la violència i d'una Església ferida pel tribalisme. A aquells més directament involucrats en l'atemptat el P. Christian els adreçava aquestes paraules des del llit d'un hospital de Nairobi: «Les persones que m'han disparat tenen necessitat d'escoltar que jo no tinc res en contra d'elles. Les perdono des del més profund del meu cor.»

Catalunya Cristiana, un mes gratis

Ara, si encara no estàs subscrit a *Catalunya Cristiana*, et regalem un mes perquè la rebis, te n'enamoris i t'acabis de convèncer.

Tant si ets una parròquia, una entitat o un particular, truca'ns al **934 092 770** o envia'ns un mail a unmesgratis@catalunyacristiana.cat i et regalem un mes de subscripció. La rebràs setmanalment i de manera gratuïta.

VÍCTOR CODINA SJ

El jesuïta Hèctor Vall, referent d'ecumenisme

Hèctor Vall SJ (Banyoles, 1935 - Sant Cugat, 2021), alumne del Col·legi de Sant Ignasi de Sarrià, va entrar a la Companyia de Jesús el 1954. Quan estudiava Teologia a Sant Cugat va començar a descobrir la importància de l'ecumenisme, que va ser el seu centre d'interès, la seva passió i la missió de tota la seva vida. Va estudiar a l'Institut d'Ecumenisme a París el 1968, on va ser deixeble d'eminents teòlegs ortodoxos, protestants i catòlics; va continuar els estudis ecumènics a l'Institut d'Història Europea de Magúncia, on el professor Lortz defensava que Luter

havia estat un home molt religiós; va defensar la tesi doctoral a París sobre el Sínode de Barmen (1934), en què l'Església luterana es va oposar a la ideologia nazi.

A partir d'aquí, Hèctor Vall esdevé un exponent de l'ecumenisme català, espanyol i europeu. Alterna les classes d'eclesiologia a la Facultat de Sant Cugat amb participació als congressos ecumènics, com els de Basilea (1989) i Gratz (1997) i la publicació d'articles ecumènics a diferents revistes. El 1998 és nomenat rector del Pontifici Institut Oriental de Roma (1998-2007), professor de la Universitat Gregoriana i membre de la Comissió mixta de diàleg entre les Esglésies catòlica i ortodoxa. Tot plegat enriqueix el seu ecumenisme luterà i l'obre a l'ecumenisme amb l'Església ortodoxa oriental, a la reflexió sobre la unitat eclesial, les relacions personals i l'espiritualitat. A la justícia, pau i salvaguarda de la creació de l'ecumenisme europeu, s'afegeix ara l'obertura de l'Església al Regne i la fe en l'Esperit Sant, vivificador, que renova la creació, reconcilia els pobles i religions de la terra, santifica les persones de bona voluntat i és font misteriosa de divinització.

El 2011 torna a Espanya i, després d'un breu temps a Palma de Mallorca, viu la seva jubilació a Sant Cugat: participa al Centre Ecumènic de Catalunya, treballa en pastoral i espiritualitat, obert a l'ecumenisme i la unitat eclesial. A Sant Cugat li sobrevé una greu malaltia i la mort.

Hèctor Vall ha estat un referent ecumènic de gran qualitat i obertura que ens ha ajudat a ser millors cristians, oberts al Misteri últim del Pare, a l'Esperit de Jesús, font de tota unitat. Agraïm la seva vida i demanem que el Senyor l'aculli benigne i l'ompli de la pau definitiva, després de tants anys de lluita per la unitat de les Esglésies, la justícia, l'ecologia i els drets humans.

Va ser rector del Pontifici Institut Oriental de Roma, professor de la Universitat Gregoriana i membre de la Comissió mixta de diàleg entre les Esglésies catòlica i ortodoxa

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte
de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

SIGNES D'AVUI

Debat «trans»

El debat sobre la «Proposició de Llei per a la igualtat real i efectiva de les persones trans» que defensa «el dret a la lliure autodeterminació de la identitat de gènere» es va portar a terme el 18 de maig passat al Congrés. D'acord amb el resultat de la votació, no es va prendre en consideració la proposició de Llei. Ni tan sols els partits del govern es van posar d'acord: el PSOE va votar en blanc i UP afirmativament. Amb els vots negatius de PP i VOX, sumant les abstencions ressenyades, caldrà esperar una nova proposta, malgrat que la resta de partits hi va votar a favor.

El PSOE no accepta el text per la manca de seguretat jurídica i garanties constitucionals. D'altra banda, corrents feministes importants creuen que el redactat n'afebleix les reivindicacions, que parteixen del

sexe biològic (sex) i no del seu paper sociocultural (gender), del sexe sentit. Els membres del col·lectiu LGTBI no sempre tenen postures uniformes. Douglas Murray, autor del llibre *La masa enfurecida. Cómo las políticas de identidad llevaron al mundo a la locura*, publicat el 2019, aborda quatre temes de gran actualitat: homo, dones, raça i trans. Les seves reflexions fan pensar i se situen en un marc de llibertat d'expressió poc freqüent.

En aquest debat, Gabriel Rufián

Ni tan sols els partits del govern es van posar d'acord

LLUÍS SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

(ERC) va afirmar que VOX es reivindica com un partit tradicionalista, proper a l'Església catòlica, i va afegir: «Per tant, vostès creuen en serps que parlen, per tant vostès creuen en coloms que embarassen, per tant vostès creuen que les dones provenen de la costella d'un home, per tant vostès creuen que si ens portem malament arribarà una pluja de foc i ens cremarà a tots i totes.» Volent atacar un partit, la burla es va fonamentar en una lectura infantil i en una ignorància greu en la interpretació de textos bíblics, que no només afecta els catòlics.

El manifest recent del GTER sobre fòbies antireligioses mereix una bona meditació. Tant partits com parlamentaris convé que recordin el segon manament: «No diràs el nom de Déu en va.»

VICTÒRIA MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

Una altra impotència de la pandèmia

Una de les coses que més m'ha fet patir de la pandèmia i les seves conseqüències és no poder visitar les presons. Als voluntaris ens ha estat vetada l'assistència als interns o internes per por del contagi. És comprensible i ho entenem, però això no impedeix que ens costi molt aquesta decisió, com tantes altres que ens han allunyat de la gent que estímem.

A les presons ho han passat molt malament. I no només per l'absència de tants voluntaris que animàvem una mica la monotonia dels seus llargs dies, sinó perquè s'han passat molts moments a les cel·les, han patit irregularitats derivades de confinaments i d'absències d'alguns professionals, etc. Jo he pogut mantenir alguns contactes per telèfon.

Però, així no és fàcil solucionar els problemes, ni consolar moments de desolació o, fins i tot, les conseqüències de la lentitud de la burocràcia en temes jurídics que, com tot, s'han endarrerit amb la desesperació d'alguns interns o internes que veuen allargar, per exemple, la seva estada en presó preventiva sense que arribi el judici.

Ahir vaig rebre una d'aquestes trucades que em deixen amb una gran impotència davant del dolor, de l'angoixa i de la impaciència d'una d'aquestes internes que veu allargar la seva situació i que en aquests moments s'ha quedat sense feina als tallers. Aquesta feina li suposava poder ajudar la seva mare que li cuida la filla en absència seva. Sense judicar —perquè no soc jo qui

ho ha de fer— procuro parlar amb els educadors i m'assabento de la realitat desfigurada per la visió de la dona davant del que per a ella és una injustícia... quan la realitat no és així. Però, com puc ajudar amb una simple trucada a trobar la veritat que sovint s'amaga per la desesperació i la impotència?

Aquesta pandèmia ens ha posat de manifest la dificultat per ajudar a distància aquells que carreguen amb una situació de la qual són culpables i víctimes a l'hora. Difícil d'entendre si no és des de l'amor.

Aquesta pandèmia ha posat de manifest la dificultat per ajudar a distància

Set segles de l'entrada de Dant al Purgatori

**La Societat Dante Alighieri de Romania
i la Societat Romanesa-Catalana Ramon Llull
celebren l'efemèride**

«Retrat de Dante Alighieri»,
de Sandro
Botticelli, 1495.

En «el Poema Sacre, on han posat la mà el Cel i la Terra», el poeta diu quan, on i de qui ha rebut la informació sobre el seu destí més enllà «del curt camí d'aquella vida que de pressa vola», i ja no es trobarà entre «els vius del viure que és un córrer vers la mort». Aquestes preguntes pot formular-les tothom, i les respostes, com per a totes les preguntes, es troben en la mateixa *Divina Comèdia*.

A la pregunta «quan?», la resposta és: passada la porta de l'Infern, després que faci les primeres passes al vestíbul. «On?»: «en la trista ribera d'Aqueront». «De

Per què Dante diu que ha pecat poc? La nostra resposta és: perquè no tenia a qui envejar

qui?»: del vell barquer Caront, dimoni amb ulls de brasa, que diu, de primer, a les ànimes condemnades esperant la barca que els passarà a l'altre costat: «Ai de vosaltres, males ànimes! No espereu arribar a veure el cel: jo vinc ací a dur-vos a l'altra riba, a la tenebra eterna, al foc i al gel.» I després, dirigint-se a Dante: «E tu qui t'acostes, ànima viva, part de aquestes qui ja són trestuy mort. Mas, pus que viu que no me'n departiva, dix: PER ALTRA VIA E PER ALTRE PORT HI PASERÀS, QUE ACÍ NO POTS PASSAR: PUS LEUGER LENY COVÉ QUE T'I APORT.»

Virgili, guiador, senyor, i mestre de Dante en la davallada a l'Hades i durant la pujada al Purgatori, obliga Caront a callar amb un argument inatacable, impugnable, inapel·lable: «Caront, res de corada! Així s'ha disposat allí on es pot allò que es vol; i tu, llengua callada!» I perquè a la inscripció de la porta de l'Infern, com en les paraules d'aquell vellardàs tot emblanquit de pèl hi ha quelcom de sibil·lí-misteriós-enigmàtic, el mestre mantovan li diu al deixeble florentí a l'antepenúltima tercina del tercer cant: «Así jamai passa ànima bona; e per tal, si Caron de tu s'ensanya, bé pots saber d'uymés què-l seu dir sona.»

Al segon cant del Purgatori, el poeta insereix una fórmula optativa / deprecatorià mitjançant la qual augura a si mateix la pròpia salvació quan: «vaig veure jo – I UN ALTRE COP QUE EL VEGI! un llum pel mar venir ràpidament, tant, que no cal que el millor vol envegi.» La llum és la del nauxer àngel de Déu que porta les ànimes ja en procés de salvació d'Ostia a la platja de la Muntanya més alta i que Dante desitja tornar a veure després de la seva mort.

Però el lloc on Dante diu clar i català que després de la mort anirà al Purgatori, és a la segona cornisa que rodeja la muntanya, on es purifiquen els envejosos. D'acord amb la llei del contrapàs, el càstig d'aquests pecadors és estar amb les parpelles dels ulls cosides amb fil de ferro, ja que és amb els ulls amb què han comès el pecat de l'enveja. Dante els veu, però ells a ell no; i una de les ombres, de nom Sapia, li pregunta: «Però qui ets tu,

que ara vas demanant / pel nostre estat, amb ells ulls no cosits, / o així em pareix, i parles respirant?»

La resposta del poeta és una confessió per la qual ens assabentem que a més del pecat d'enveja ha d'expiar el pecat de la supèrbia; afegint que, essent en vida, ja sent com l'aixafa el pes de la gran pedra que porten a l'esquena aquells que han exhibit la posició altiva, arrogant, típica dels superbs: «Els ulls», vaig dir, «també me'ls llevaran / ací, però poc temps, que és poca ofensa / la que han comès per mirar amb enveja. / Molt més gran és la por que em té suspesa / l'ànima pels turments que he vist a sota, / que ja em pesen les càrregues que hi porten.»

I ara una pregunta que els membres de la Societat Dante Alighieri de Romania i els de la Societat romanesa-catalana Ramon Llull ens fem quan llegim la tercina en la qual el poeta li diu a la sienesa Sapia que ell també ha comès el pecat de l'enveja, però afegint que estarà, en la cornisa dels envejosos, «poc temps» perquè «ha pecat poc». La pregunta és: per què Dant diu que ha pecat poc? La nostra resposta és: perquè no tenia a qui envejar. Ell, però, era envejat per molts, i en primer lloc pels seus conciutadans florentins, els vicis dels quals eren, de molt temps, proverbials: «Tenen, al món, vella fama de cecs, / de gent avara, envejosa i superba.»

Hi ha molts altres versos al Poema Sacre en els quals el poeta fa palès que està segur de la seva salvació perquè gaudeix de l'ajut del Cel, i per aquesta raó hem decidit celebrar ara l'entrada de Dant al Purgatori. *Intelligenti pauca.*

Obra en perpètua evolució

La Divina Comèdia és una obra en perpètua evolució començant pel títol. El primer títol va ésser *Comedia*. Així és com apareix a l'*Infern* per dues vegades: al cant setzè «...e per le note / di questa comedia, lettore ti giuro», i al cant vint-i-unè «Cosí di ponte in ponte, altro parlando / che la mia comedia cantar non cura». En aquesta paraula, en el decurs de la història de la llengua italiana, s'han produït dos canvis: s'ha doblat la consonant m,

La «Divina Comèdia» és una obra en perpètua evolució començant pel títol. El primer títol va ésser «Comedia». Així és com apareix a l'*Infern* per dues vegades

i l'accent agut de la *i* ara és sobre la *e*, greu; *commèdia*. L'any 1373, el Gran Certaldès (Giovanni Boccaccio, per antonomàsia) fa *Lectura Dantis* a l'església Santo Stefano di Badia a Florència i, per subratllar el gran valor espiritual de l'obra que llegeix, en veu alta, davant del poble, cada dia de la setmana exceptuant els diumenges, afegeix al títol l'adjectiu *divina*. Així, doncs, amb aquest nou títol: *La Divina Commedia*, s'ha publicat l'edició del 1555 del polígraf Ludovico Dolce, a Venècia.

L'evolució perpètua de l'obra dantiana és un procés creatiu en què tenen un paper actiu molts actors. El primer és el mateix Dant, que posa en joc persones, fets, fonts d'inspiració, tant de la seva època, com de la història anterior i posterior. D'exemples, en trobem a manta.

La primera persona que surt a la primera tercina del primer cant

«La Divina
Comèdia
il·lumina
Florència», de
Domenico de
Michelini, 1465.

Dant s'inspira permanentment en la Bíblia en tal mesura que qui llegeix «La Perpètua Divina Comèdia», llegeix simultàniament també una part considerable del Vell i del Nou Testament

Per les citacions de la **DIVINA COMÈDIA** hem fet servir:

- DANT ALIGHIERI - DIVINA COMÈDIA
Versió catalana d'ANDREU FEBRER - A cura d'A. M. Gallina.
EDITORIAL BARCINO - 1989.
- DANTE ALIGHIERI - LA DIVINA COMÈDIA
Traducció i comentaris de Josep Maria de Sagarra.
Edició bilingüe.
BARCELONA 2000 - QUADERNS CREMA
- DANTE ALIGHIERI - D I V I N A C O M È D I A
Traducció, introduccions i notes de Joan F. Mira
Proa - 2000

No s'indica l'autor de cada citació en català, que apareix entre cometes, per no interrompre la fluïdesa de la lectura.

Aquestes tres traduccions, fidels a l'original italià, són d'alt nivell artístic. Quant a la versió d'Andreu Febrer i Callís, cal afegir que és la primera traducció completa en vers d'Europa, acabada el 1429. Aquesta traducció antiga s'alterna amb les dues modernes, per oferir als estudiants i a tothom la possibilitat de conèixer el lèxic, la morfologia, la sintaxi, la fonètica i la puntuació de la llengua catalana del segle XV.

Virgil Ani comunica als lectors que l'única part original d'aquest text és el títol. La resta pertany a Dant i als tres excel·lents traductors catalans: Andreu Febrer, Josep Maria de Sagarra, Joan F. Mira.

de l'Infern és l'autor, que sense dir quin és el seu nom, comunica quin edat té, i quan ha començat el viatge pel cosmos tripartit. Cal llegir tot l'Infern, i quasi tot el Purgatori per assabentar-nos, i no de la seva boca, com es diu. Qui el crida pel seu nom és la divina Beatriu, quan veu Dant plorant perquè Virgili, que ja ha acabat el paper de guia, no es troba al seu costat. «Dant, perquè de Virgili és allunyada l'ombra, no ploris; deixa el teu plorar, que et calen plors per altra esgarrinxada.»

Per convèncer els lectors que no és ell qui ha volgut que el seu nom aparegui al poema, Dant afegeix que, sentint el seu nom pronunciat per Beatriu, l'ha escrit «per necessitat». Per què per necessitat? Perquè es veia obligat a repetir exactament les paraules de Beatriu. Dant és extremadament escrupolós en tot el que fa. Vet aquí què diu, en aquest sentit, al Convit: «D'acord amb les normes de la retòrica medieval, sempre s'ha d'evitar parlar d'un mateix.» Així doncs, Dant no empra el seu nom ni quan és narrador, ni quan és personatge; sempre fa servir perifrasis, al·lusions, com en el cas ja

exposat. Ometre el seu nom mitjançant variades formes lexicals, estilístiques, comparacions entre ell i altres persones d'èpoques diferents, introdueix en el conjunt de la seva obra novetats que acorden a tot el poema un caràcter evolutiu. El Dant extraviat, que fa el primer pas cap a la salvació en sortir de la «selva obscura» i baixant per l'embut abismal de l'Hades fins al monstruós traïdor Llucifer, no és el mateix que, pujant fins als antípodes, torna «a reveure les estrelles»; no és el mateix que acaba la pujada del Purgatori «pur i prompte a pujar a les estrelles», i és tot un altre Dant aquell que, al final del viatge al Paradís, entén extasiat què és «amor que mou el sol i les altres estrelles».

Entre les nombroses fonts que han inspirat Dant, es troba en primer lloc la Bíblia. Aquest llibre dels llibres conté fets gravats a la memòria col·lectiva que coneixen fins i tot els que no l'han llegit. Dant s'inspira permanentment en la Bíblia en tal mesura que qui llegeix *La Perpètua Divina Comèdia*, llegeix simultàniament també una part considerable del Vell i del Nou Testament. Amén!

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

El misteri del mar...

Benvolguts i benvolgudes,

Quan érem petits i podíem haver una petxina de mar d'aquelles cargolades, ens l'acostàvem a l'orella per sentir el mar. Per als que no érem de vora mar, aquella remor sorda i silenciosa produïa una impressió d'immensitat i de soledat a la vegada; feia basarda i, al mateix temps, atreïa. Una mena de misteri. El misteri del mar...

Si mireu el treball de Càritas, sobretot el realitzat el darrer any agreujat per la pandèmia, també sentireu el mar: sentireu el misteri de la soledat de la persona humana i el misteri de la caritat de Déu. La basarda de la pobresa i l'atracció de l'amor. Escoltareu el misteri del mar...

Enguany, la campanya de Càritas s'ha trobat emmarcada per la crisi sanitària, social i econòmica que ha provocat la pandèmia. S'han posat en crisi moltes certeses, posant-se de manifest la nostra vulnerabilitat. Hem tingut por. Però també ens ha unit la solidaritat, la generositat, la valoració de l'altre. I Càritas ha estat —i és— testimoni d'excepció de tot aquest moviment. La situació creada ha esdevingut un revulsiu per a la institució: en determinats moments, el voluntariat més gran s'ha hagut de quedar a la rereguarda,

mentre que s'ha procurat seguir endavant, tot triplicant d'alguna manera els ajuts i amb la col·laboració de nous voluntaris més joves.

Càritas ha realitzat i realitza una acció educadora per mitjà de la solidaritat, la consciència crítica i l'esperit comunitari. Hi ha un compromís de dur a terme un treball educador, des d'una òptica evangèlica, en aquests tres nivells:

Solidaritat: Càritas la té en compte quan descobreix les manifestacions de pobresa i de marginació que ens envolten; quan sent com a pròpies les situacions de tantes persones necessitades i de molts grups; quan es posa al costat de tanta gent que no té qui l'atengui o que no poden fer sentir la seva pròpia veu; quan mira de resoldre unes situacions extremes que són qüestió de supervivència.

Consciència crítica: Càritas informa de les necessitats que ha descobert i de les persones que ha hagut d'atendre. I ho fa, no per guanyar una medalla al mèrit com a benefactora, sinó perquè l'Evangeli diu que una ciutat edificada dalt d'una muntanya no pot quedar amagada, i que el ciri encès cal posar-lo sobre la taula perquè il·lumini tothom (Mateu 5,14-15). La informació de Càritas és una veu

que denuncia i un dit que acusa els mateixos cristians, les entitats privades i públiques, els organismes oficials com de poc atents per solucionar certs problemes o situacions no rendibles.

Esperit comunitari: Càritas s'interessa perquè les catequesis i els sermons no es quedin en simples disquisicions teòriques o espirituals; perquè les celebracions litúrgiques no es facin deslligades de la vida de cada dia, particularment dels sectors més necessitats. Càritas vetlla per promoure en cada comunitat cristiana la preocupació per un veritable i eficient «servei de caritat», que sigui els ulls i les mans a favor dels germans que més ho necessiten.

I ara, després d'assenyalar aquest triple compromís, pareu-vos al davant de cada ajut concret que Càritas, al llarg d'aquest últim any, ha portat a terme... i escolteu. En el silenci de la pobresa sentireu una crida a la solidaritat. És la crida de Déu.

Mireu el treball de Càritas, des del projecte més important fins al més petit, portat a terme en el racó més recòndit o a la parròquia més petita de la diòcesi. Mireu el treball de Càritas, asseieu-vos..., llegiu-lo i escoltareu el misteri del mar.

Ben vostre.

Siguem més poble!

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Compartir apropa les persones i crea immediatament un entranyable vincle entre elles. Com-partir és una curiosa operació d'aritmètica, és dividir per multiplicar, així ho fem quan compartim les adversitats per tal de multiplicar les esperances. I, curiosament, compartir, sigui el que sigui, ens iguala i ens uneix.

Els catòlics anhelem un món que sigui un únic poble habitat per més de set mil milions de veïns i veïnes que es coneixen i s'ajuden. Un poble en què tot el que passa ens importa, perquè tots som família de Déu i ningú no hauria de quedar-se'n fora. Som poble de Déu, una única família que viu en una mateixa llar, un planeta que és una terra comuna, plural i diversa que ens acull. Som naturalesa, som terra, som vida creada i regalada per Déu.

A l'Església ens importa el que passa als nostres germans més desfavorits, per això, unim esforços i actuem. El darrer any 2020, gràcies a la labor de centenars de professionals i milers de voluntaris de Càritas diocesana de Barcelona i de les Càritas parroquials, es van atendre més de 120.000 persones. Això ha estat possible gràcies a la solidaritat de prop de 12.000 socis i donants, aportacions dels quals han permès cobrir les necessitats més bàsiques, com l'alimentació o l'habitatge. Malgrat un context desfavorable, gràcies a Càritas Barcelona, més de mil persones van trobar feina. És l'acció del poble de Déu, que peregrina a Barcelona i que lluita per un món sense desigualtats socials.

El cansament, l'abatiment i el desig que torni la normalitat com més aviat millor, no ens pot fer oblidar que cal ins-

taurar una nova normalitat que arribi a totes les llars. No volem tornar al mateix punt de partida d'abans de la crisi del Covid, sinó que volem anar cap a una normalitat nova, més justa i fraterna, construïda des d'una família que ens fa germans, que corregeixi les creixents desigualtats.

Avui que celebrem la solemnitat de *Corpus Christi*, el Dia de la Caritat, des d'aquest poble universal volem celebrar-lo reconeixent, com diu el papa Francesc, que «l'amor a la societat i el compromís pel bé comú són una forma excel·lent de la caritat, que no només afecta les relacions entre els individus sinó les "macro-relacions com les relacions socials, econòmiques i polítiques".» (*Laudato Si'*, 231).

«Preneu, mengeu-ne: això és el meu cos. [...] Beveu-ne tots, que això és la meua sang» (Mt 26,26-28). En cada Eucaristia, aquest testimoni viu d'amor ens convoca a fer present la vida, mort i resurrecció de Jesús i a acollir el seu amor en el nostre cor. Aquest memorial del Senyor ens transforma per compartir amb els altres el que som i tenim. Siguem bon pa que es parteix i es comparteix per fer-nos propers i properes a les persones més pobres i necessitades.

Benvolguts germans i germanes, ens cal renovar l'estil de vida i crear espais d'amor fratern i solidari. Visquem més atents als nostres veïns i veïnes. Canviem la mirada i acostem-nos a la realitat, com ho va fer el bon samarità. Impliquem-nos en allò més proper i no hi passem de llarg, siguem coherents amb allò que creiem. Siguem més família! Siguem més poble! Siguem més germans!

COMENTARI DE LA PARAULA

«On vols que anem a preparar per a tu la Pasqua perquè tu en mengis?»

GLÒRIA MONÉS

El text que llegirem la diada del Corpus està litúrgicament mutilat, ja que entre els dos passatges que se'ns invita a llegir s'hauria de llegir també la denúncia del traïdor que tingué lloc mentre menjaven l'anyell pasqual. Entre les moltes variants que conserva el Còdex Beza hi ha un pronom (en cursiva) que figura en altres tres còdexs uncials, però del qual no n'hi ha constància en la principal edició crítica: «On vols que anem a preparar *per a tu* la Pasqua perquè tu en mengis?» Segons això, «els deixebles» (el text usual llegeix «els seus deixebles») no pensaven en absolut compartir la celebració de la Pasqua amb Jesús. Per prevenir que els qui tramaven la traïció coneguessin el lloc clandestí on ell pensava celebrar-la en companyia de tots ells, dona a «dos d'entre els seus deixebles» (els més fidels) una consigna: «Aneu a la ciutat, i us sortirà a l'encontre un home que duu una gerra d'aigua: seguïu-lo, i allà on entri, digueu a l'amo de la casa: "El Mestre diu: On és la meua estança on *en companyia dels meus deixebles* haig de

menjar la Pasqua?" Ell mateix us mostrarà *una sala* al pis de dalt, agençada amb grans divans, ben preparada. Prepareu-nos-la *allí*.» Jesús vol celebrar amb gran sollemnitat el seu èxode coincidint amb l'alliberament del poble d'Israel de l'esclavitud d'Egipte i ho pensa fer amb el ple dels Dotze. La institució de l'Eucaristia està emmarcada amb l'escena de l'Èxode, però també és una resposta a la traïció que covava entre molts dels Dotze («començaren a entristir-se i a dir-li l'un rere l'altre: "¿Per ventura seré jo?""; i un altre: "¿Per ventura seré jo?"»). Jesús és conscient del que està a punt de passar, però s'hi vol anticipar compartint la seva vida amb ells: «Preneu: aquest és el meu cos» —heus aquí el meu pacte, l'entrega de la meua vida, que queda segellada amb aquest pa—i «aquesta és la meua sang, la de l'aliança, la que *per molts* va a ser vessada». Són les seves darreres voluntats.

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

JAUME SIDERA
Claretia

Quin fonament evangèlic té la vida monàstica i religiosa? (i II)

El monjo i el religiós volen seguir Jesús lliurant-se en cos i ànima al servei de Déu, estimant sobre totes les coses. I per això malden per alliberar-se de tot allò que priva d'estimar i seguir la crida de Jesús. Quan Jesús exigeix als seus seguidors la renúncia a coses i a persones, vol que siguin lliures com ell: com els ocells del bosc i les flors boscanes. És una vocació de llibertat. Per estimar més i estimar millor. En tenim una mostra fefaent en el *poverello* Francesc d'Assís. Ja no soc fill de Piero Bernardone sinó fill del Pare Celestial. I quan es desfà de tot, esdevé lliure per relacionar-se amb les persones i les coses. *Fratelli tutti*. I el germà llop i la germana lluna, i fins la germana mort.

Els religiosos intenten que l'Església reflecteixi creients i no creients, els diversos rostres de l'únic Crist. Jesús pregant tot sol al cim d'una muntanya, o proclamant el Regne de Déu a la multitud que el seguia. O guarint els malalts o els malferits. O acollint els pecadors i fent-los sentir com el Pare els estima. I beneint i jugant amb els infants. I sempre i arreu, fent el bé a tothom, obediència al Pare que l'envia.

L'última norma de la vida religiosa és el seguiment de Crist tal com el trobem a l'Evangeli. Com que és seguiment, la vida religiosa no es pot quedar encarcerada enlloc, sinó que ha de batejar al ritme del món i de les persones. No és fàcil. El llevat i la sal i la llum, nodrides amb l'evangeli i amb el Jesús que està sempre en camí, si volen fer res de bo han de fer com Jesús. Perifèria i fora zones de confort. La crisi actual és una pregona invitació de Jesús a anar a l'arrel, a l'essencial.

PER A CONSULTES:

REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Corpus Christi

Lectura primera

Ex 24,3-8

Aquesta és la sang de l'aliança que el Senyor fa amb vosaltres

Lectura del llibre de l'Èxode:

En aquell temps, Moisès anà a comunicar al poble tot el que el Senyor li havia dit i tot el que havia ordenat. El poble sencer, a una sola veu, respongué: «Farem tot el que diu el Senyor.» Moisès escriví totes les paraules del Senyor, i l'endemà, de bon matí, erigí un altar al peu de la muntanya i plantà dotze pedres, per les dotze tribus d'Israel. Després encomanà als joves del poble d'Israel que oferissin víctimes en holocaust i immolassin vedells al Senyor com a víctimes de comunió. Ell recollí en gibrells la meitat de la sang, i amb l'altra meitat aspergí l'altar. Després prengué el document de l'aliança i el llegí al poble en veu alta. El poble respongué: «Farem tot el que diu el Senyor, l'obeirem en tot.» Llavors Moisès aspergí el poble amb la sang i digué: «Aquesta és la sang de l'aliança que el Senyor fa amb vosaltres d'acord amb les paraules escrites aquí.»

Salm responsorial

115

Com podria retornar al Senyor tot el bé que m'ha fet?
Invocant el seu nom, alçaré el calze
per celebrar la salvació.

*R. Invocant el nom del Senyor,
alçaré el calze per celebrar
la salvació*

Al Senyor li voldria
la mort dels qui l'estimen.
Ah, Senyor, soc el vostre servent,
ho soc des del dia que vaig néixer.
Vós em trencàreu les cadenes. *R.*

Us oferiré una víctima d'acció
de gràcies,
invocant el vostre nom,
compliré les meves promences,
ho faré davant del poble. *R.*

Al·leluia

Jn 14,12-16,22-26

*Jo soc el pa viu, baixat del cel, diu el
Senyor; qui menja aquest pa, viurà
per sempre.*

Lectura segona

He 9,11-15

*La sang de Crist ens purifica interi-
orment*

Lectura de la carta als cristians
hebreus:

Crist ha vingut com a gran sacerdot del món renovat que ara comença. Ha entrat una vegada per sempre al lloc sant, passant per un tabernacle més gran i més perfecte, no fet per mans d'homes, ja que no pertany al món creat; i no s'ha servit de la sang de bocs i de vedells, sinó que amb la seva pròpia sang ens ha redimit per sempre. Segons la Llei de Moisès, la sang dels bocs i del vedells i la cendra de la vedella, aspergida sobre els qui estaven contaminats, purificava i santificava exteriorment. Ara però, Crist s'ha ofert ell mateix a Déu, per l'Esperit Sant, com a víctima sense tara. Per això, i amb molta més raó, la sang del Crist ens purificarà de les obres que porten la mort, perquè puguem donar culte al Déu viu. El Crist, doncs, és mitjancer d'una nova aliança, perquè ha mort en rescat de les culpes comeses sota la primera. Per ell, els qui eren cridats a l'herència eterna reben allò que Déu els havia promès.

Evangelí

Mc 14,12-16,22-26

*Això és el meu cos. Això és la
meva sang*

Lectura de l'evangelí segons sant
Marc:

El primer dia dels Àzims, quan
la gent immolava l'anyell pasqual,

els deixebles digueren a Jesús: «On voleu que anem a preparar-vos el lloc perquè puguem menjar l'anyell pasqual?» Ell envià dos dels seus deixebles amb aquesta consigna: «Aneu a la ciutat i us trobareu amb un home que duu una gerra d'aigua. Seguiu-lo, i allà on entri digueu al cap de casa: El mestre pregunta on l'allotjareu per poder menjar l'anyell pasqual amb els seus deixebles. Ell us ensenyarà dalt la casa una sala gran, arreglada amb estores i coixins. Prepareu-nos allà el sopar.» Els deixebles se'n anaren. Arribant a la ciutat, ho trobaren tot

com Jesús els ho havia dit i prepararen el sopar pasqual. I mentre menjaven, Jesús prengué el pa, digué la benedicció, el partí, els el donà i digué: «Preneu-lo: això és el meu cos.» Després prengué el calze, digué l'acció de gràcies, els el donà i en begueren tots. I els digué: «Això és la meua sang, la sang de l'aliança, vessada per tots els homes. Us ho dic amb tota veritat: Ja no beuré més d'aquest fruit de la vinya fins el dia que en beuré de novell en el regne de Déu.» Després de cantar l'himne, sortiren cap a la muntanya de les Oliveres.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAL I)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Juny

6. DIUMENGE

Cos i Sang de Crist (S), *Blanc*. Lectures: Èxode 24,3-8 / Salm 115 / Hebreus 9,11-15 / Marc 14,12-16.22-26
SANTORAL: Artemi, Càndida i Paulina, mr.; Bertran d'Aquilea, b.; beat Josep M. Peris, mr.; Marcel·lí Champagnat, prev. i fund.; Norbert, b. i fund.

7. DILLUNS

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 1,1-7 / Salm 33 / Mateu 5,1-12
SANTORAL: beata Anna de Sant Bartomeu, rel.; Pere i Vistremond, mr.; Robert, ab.

8. DIMARTS

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 1,18-22 / Salm 118 / Mateu 5,13-16.
Tortosa: **Dedicació de la catedral** (S), *Blanc*.
SANTORAL: Cal·líope, mr.; Guillem, b.; beat Jaume Berthieu, mr.

9. DIMECRES

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 3,4-11 / Salm 98 / Mateu 5,17-19. O bé:

Sant Efrem (ML), Blanc.

SANTORAL: beata Anna-Maria Taigi; beat Josep Anchieta, prev.; Martí, erm.; Pelàgia, vg. i mr.; Prim i Felicià, mr.

10. DIJOUS

Fèria, *Verd*. Lectures: 2 Corintis 3,15-4,1.3-6 / Salm 84 / Mateu 5,20-26
SANTORAL: Asteri, b.; Maurici, ab.

11. DIVENDRES

Sagrat Cor de Jesús (S), *Blanc*. Lectures: Osees 11,1b.3-4.8c-9 / Salm Isaïes 12,2-6 / Efesis 3,8-12.14-19 / Joan 19,31-37
SANTORAL: Adelaida, rel.; Lleó III, p.

12. DISSABTE

Cor Immaculat de la Benaurada Verge Maria (MO), *Blanc*. Lectures: 2 Corintis 5,14-21 / Salm 102 / Lluc 2,41-51. Tarragona i Tortosa: **Santa Maria Rosa Molas** (MO), *Blanc*.
SANTORAL: Joan de Sahagún, prev.; Onofre, b. i mr.; Violant, rel.

El Sant 9 JUNY

Sant Efrem

Dins del cristianisme oriental trobem diferents Esglésies molt antigues i d'una gran tradició litúrgica i literària. Una de les menys conegudes és la siríaca, que té en sant Efrem (c. 305 – 373) un dels seus sants principals, que avui és venerat per la majoria d'Esglésies, també per la catòlica.

Nascut a l'interior de l'actual Síria en una família pagana, de jove es va convertir al cristianisme, i més tard va ser ordenat diaca. A partir d'aquest moment ell mateix es va dedicar a una intensa activitat evangelitzadora per bona part del Pròxim Orient. A part de predicar, va fundar una escola de teologia i va escriure obres contra les heretgies gnòstica i arriana. Però sant Efrem és sobretot valorat per ser l'autor de nombrosos himnes litúrgics de gran bellesa que encara avui són cantats en la litúrgia oriental.

Per aquestes mateixes composicions poètiques està considerat un dels grans escriptors de la literatura en llengua siríaca. Va ser declarat Doctor de l'Església per Benet XV el 1920.

La setmana és més bonica quan anem a missa el diumenge

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat de Tarragona

Havent celebrat les solemnitats pasquals, retornem a la colla de diumenges del temps de durant l'any ordinari. Tal volta el nom que rep aquest temps litúrgic no és el més escaient. «Temps ordinari» no vol dir de baix perfil o de poca intensitat espiritual, simplement indica el temps en què se celebren els diumenges que se succeeixen: és la Pasqua setmanal. Temps ordinari no vol dir un temps menor ni els temps forts de l'any litúrgic no afebleixen aquests diumenges. És la successió joiosa de cada diumenge, tots radiants per la resurrecció de Crist. És el temps bàsic i fonamental de la vida de l'Església, la qual, des del primer diumenge de Pasqua, no ha deixat de celebrar la Fracció del Pa. La successió del primer dia de la setmana, el diumenge (*Dies Domini*), constitueix l'element més substancial i determinant del culte cristià. La celebració del diumenge és de tradició apostòlica i forma part d'allò que l'Església ha fet sempre i a tot arreu. Sense el diumenge, no hi hauria culte cristià.

Aquest any pàgina per pàgina anirem escoltant l'evangeli de Marc, talment seguíssim el Senyor que ascendeix a Jerusalem per consumir la seva vida en la Pasqua. Al bell mig de l'estiu escoltarem el discurs del Pa de la Vida, com una inclusió de l'evangeli de Joan, amb la riquesa de significats que té.

Descobrim l'alegria de cada diu-

menge com el dia de la resurrecció. Que ens faci il·lusió i desig participar de l'assemblea dominical a cada lloc, retrobar els germans creients. Allí, junts, rebem una Paraula que ve del Cel, amb una predicació que surt del cor. Allí preguem per les necessitats del món i de l'Església. Allí rebem de les mans del mateix Senyor el Pa de la vida i el Calze de la salvació. Qui rep l'Eucaristia s'uneix al Senyor en la més íntima comunió. Què en trauríem, d'anar a missa, si no preguéssim amb el cor? Tota l'eternitat del món, que ha de venir, es concentra i és donada en la temporalitat del breu temps que dura la celebració. Voleu cosa més gran?

Durant els temps ordinari el color litúrgic és el verd. Sovint diem que és signe d'esperança, però és molt més: totes les famílies litúrgiques empenen el verd durant aquest temps per significar la florida de la Pasqua i de la Pentecosta, que acabem de celebrar, com a bell signe de la vida nova que hem rebut. Una vida que reflorix sempre per la caritat. La setmana és sempre més bonica quan anem a missa cada diumenge. Alegrem-nos-en cada diumenge amb la pròpia família, però alegrem-nos-en també amb la família eclesial, reunida en cada lloc. Fem-nos el do de la presència i de l'alegria dels uns envers els altres. Ho necessitem més que mai en els temps que hem viscut i vivim.

Romiatge de Gandesa al santuari de la Fontcalda (i II)

ANTON MONNER
Cronista de Gandesa

Aquest any, per la pandèmia, no s'ha celebrat l'acte col·lectiu. Alguns ens hi hem desplaçat a peu. Jo hi he anat sol, baixant pel camí de la Costa i pujant per la Vall del Frare. Ha estat ben diferent.

He contemplat el paisatge, he escoltat els cants nupcials dels ocells i he admirat les flors primaverals d'herbes, arbustos i arbres. M'he aturat veient la mola granítica del Frare de la Vall, de disset metres d'alt, des del mirador de la Mieta.

De la senda que baixa al Comú de Troquillano, he fet una magnífica fotografia de la punta del Volendins, topò-

nim canviat del nom original Mulandins —que eren els habitants autòctons que s'hi van refugiar quan els musulmans van ocupar el territori l'any 1714—, de l'ermita de Sant Josep i les Puntes de Bot, i de l'ermita de Santa Bàrbara d'Orta (Horta de Sant Joan).

He arribat al coll d'en Canar, des d'on s'observa Amposta i la grandiositat de la Mediterrània, amb el Pinell al fons, i els Ports a la dreta, franquejat pel riu Canaletes, per on avui circula la Via Verda. Un espectacle meravellós de natura i canvis de colors de terra i de vegetació i el rocam blavós de les muntanyes.

He seguit caminant fins a la Costa del Molí i el Cap de la Costa, des d'on ja s'observava el santuari al fons de la vall, entre les serres del Crestall i del Coscoll i la Fontjoana, davant de Prat de Comte. El riu, al fons, discorre

entre gorges altíssimes tallades per les aigües des de fa milions d'anys, al costat d'un antic volcà que, segons la tradició, va aportar les aigües calentes de la font que dona nom al santuari. Un nou espectacle que omple de goig la vista dels nouvinguts, que observen per primera vegada tanta grandiositat.

Una visita a la Mare de Déu distinta dels anys de normalitat. No hi ha mancat l'espiritualitat, però, més que altres vegades, he pensat, he admirat i novament m'ha sorprès el paisatge majestuós quan les cabres salvatges m'han passat pel davant i he parlat amb els visitants que, també a peu, hi arribaven pel camí d'anada i el de tornada. Un romiatge diferent!

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE
DOCTRINA I MORAL
pel Dr. Joan Antoni Mateo

Irradiar la fe

**Com puc fer apostolat eficaç?
Tinc amics i familiars sense fe i
m'agradaria que també creguessin...**

La primera condició per poder transmetre la fe és tenir-la un mateix. Díficilment podrà ser instrument de transmissió de fe aquell que en té poca. Un creient en Jesucrist irradia la fe gairebé sense adonar-se'n. I cuidar-la i enfortir-la. En la companyia de la comunitat, tot participant en la pregària i sagraments. Una persona que és alegre transmet alegria. No hi ha respostes i estratègies de laboratori per transmetre la fe.

Uns pares cristians que viuen la fe amb normalitat, un mestre que ofereix testimoni de Jesús o un amic que no s'avergonyeix de ser de Crist propaguen amb naturalitat la fe. Diuen els clàssics que ningú no dona el que no té i és una gran veritat. Per tant, tenir fe, viure-la, cuidar-la i testimoniar-la amb naturalitat i goig és la primera condició per transmetre la fe. Normalment, sorgeixen nous cristians on hi ha cristians.

Vostè té una cosa molt important: ganes de donar a conèixer als seus familiars i amics la fe que dona sentit a la seva vida. Això seria el més natural, ja que ens agrada compartir amb els amics allò que considerem veritablement important per a la nostra vida. Si reflexionem, a la nostra vida quotidiana hi ha mil circumstàncies en què podríem oferir un testimoni ben explícit de la nostra fe i ser-ne instruments per a una possible transmissió, conscients sempre que només Déu toca el cor i suscita la conversió. Recordo el cas d'un noi que s'havia allunyat de la pràctica religiosa i va tornar a participar en l'Eucaristia perquè un company amb el qual entrenava el va convidar un diumenge a acompanyar-lo a missa. Sense aquella invitació potser no hauria reiniciat mai el camí de la fe. Un gest senzill en el camí de la vida va obrir la porta del cor a la fe.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:
elconsultori@hotmail.com
Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Vint-i-cinc anys d'amor

«Vint-i-cinc anys d'amor ens contemplen.» Així, vaig començar les meves paraules a un matrimoni amic, Javier i Mari Carmen, que celebraven les noces de plata i renovaven el seu «compromís matrimonial» a l'església dels Pares Carmelites, d'Hinojosa del Duque, on es van casar. Va ser una cerimònia religiosa molt bonica en un clima d'alegria interior, de pau i de profunda satisfacció.

Després de la renovació, la seva filla Carmen va llegir un «grapats de sentiments» envers els seus pares que li sorgien de l'ànima. «El meu germà i jo, va començar dient, hem sentit des de petits la presència de l'amor a casa. Hem après dels nostres pares com comportar-nos, com donar gràcies pel que tenim, com respectar els altres.» I més endavant, els va dir: «Avui fa 25 anys que us va casar, que va formar aquesta família. Avui heu volgut que nosaltres puguem viure alguns dels moments d'aquell dia en què encara no existíem i per això som al convent dels Pares Carmelites, per això hem començat aquesta celebració a les dotze del migdia d'un dissabte, per això els vostres padrins són els que van ser, algunes de les peces de roba que porteu són les que van ser, i l'àpat nupcial al mateix lloc.» Carmen va acabar les paraules als seus pares, amb una bella i delicada gratitud: «Gràcies, per obrir-nos els ulls a l'arc de Sant Martí divers que brinda la vida en cada situació, per aplanar-nos el camí, per reprendre'ns quan cal i per donar-nos llibertat per triar el color del nostre futur. Us estimem, pare i mare.»

Vaig voler tancar la celebració religiosa, davant de l'altar de Déu, amb dues paraules que embolcallen l'aroma d'un tendre compromís: «Felicitats i enhorabona, Javier i Mari Carmen.» Quan diem «felicitats», ens comprometem a fer-vos feliços. I quan diem «enhorabona», ens posem a la vostra disposició perquè les hores de la vostra vida siguin sempre «hores bones».

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Aclariment

En el número 2.171 de *Catalunya Cristiana* (12/05/2021), a la portada, va publicar una fotografia de Joan Guerrero on hi surten unes gitanes. El peu de foto situa la imatge a Alhama de Guadix (Granada) als anys vuitanta.

I, sí, allà, sempre, particularment a la part de «les coves», hi havia molts calés, gitanos, però no sé de cap poble anomenat Alhama de Guadix. Alhama de Murcia, o de Granada, sí.

En canvi, sembla que sí que hi ha un riu petit anomenat riu Alhama. On hi ha els pobles de Lugros, Polícar, Beas de Guadix i Purullena. Però Alhama...

M. ÁNGELES TORIBIO
SANTISTEBAN

Certament, la localització de la fotografia no era correcta. En realitat, l'escena se situa a Benalúa de Guadix (Granada). Demano disculpes per la confusió a la vegada que agraeixo el comentari a aquesta amable lectora.

JOAN GUERRERO

La cultura actual i la ideologia de gènere

Vivim uns moments en els quals sentim, veiem o llegim sovint, que les persones no naixem amb un sexe d'home o dona, sinó que només és cosa de l'ambient, de l'educació o del sentiment i que podem triar un gènere masculí, femení o neutre o altres formes, com a la gramàtica. Segons el que ens vingui de gust. Es pot negar de tal manera la realitat?

Es nega la diferència biològica, que és una evidència científica que ens ve donada per la naturalesa i que és real. L'home i la dona es di-

ferencien físicament perquè tenen els òrgans sexuals diferents i complementaris.

Tampoc no es té en compte la identitat de cada persona, i afirmen que tots som iguals i, per tant, neguen la complementarietat heterosexual de l'home i la dona, amb unes funcions específiques de la fisiologia humana sexual que permet la procreació, és a dir, el do de la maternitat i la paternitat, que és el naixement dels nostres fills.

Es defensa la fecundació artificial i no en diuen pare i mare sinó progenitor «A» i progenitor «B».

Segons aquesta ideologia, la maternitat és un obstacle per a la igualtat.

S'ha deteriorat tant el sentit de l'ètica i del respecte per la persona humana que, tot i que es proclama l'Ecologia, per defensar el medi ambient, es cau en la contradicció de voler fer lleis que degraden la dignitat de l'ésser humà que és l'única criatura amb intel·ligència i llibertat, amb capacitat per pensar i per inventar i fer una Cultura Superior, com li correspon.

M. ANTONIA GARCÍA
Barcelona

Pregar per algú?

A la mentalitat materialista li costa entendre el valor de la pregària perquè tendeix a contraposar-la a la ciència i, fins i tot, a ridiculitzar-la. Pregar per algú és, sens dubte, un dels regals més grans que els cristians podem fer per un altre. Per això, la iniciativa de pregària pel Dicasteri per a la Nova Evangelització, que el Papa ha posat en marxa, té tant de valor.

Vivim molt necessitats de pregària, també per demanar, confiats i sense pudor, pel final d'aquesta pandèmia que ens afligeix.

JESÚS MARTÍNEZ MADRID
Salt

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

MAC

Recompte quantitatiu de persones que dormen al carrer en alguns municipis catalans

Cronificació de la pobresa

Barcelona, Badalona i l'Hospitalet de Llobregat —municipis que pertanyen a la comarca del Barcelonès, la més poblada i industrialitzada del Principat— van dur a terme, la matinada del 19 al 20 de maig, el recompte de persones que dormen al carrer. Diverses entitats socials van ser les encarregades d'organitzar aquesta iniciativa, que es va poder desenvolupar gràcies a la tasca eficient de nombrosos voluntaris.

Tot i que s'ha palesat una lleugera davallada en el nombre de persones sense llar respecte del darrer recompte del 2018 —el maig passat es va haver de suspendre a causa de la pandèmia—, la sensació és de cronificació de la pobresa. Administració i societat civil tenen com a repte cabdal continuar sumant esforços per tal de fer front a la problemàtica del sensellarisme.

Administració i societat civil han de continuar sumant esforços per tal de fer front a la problemàtica del sensellarisme

Barcelona

A la ciutat de Barcelona es van comptabilitzar un total de 895 persones que pernocten a la via pública i 3.046 allotjades temporalment en equipaments municipals o de diverses entitats socials. El recompte, que va comptar amb la col·laboració de 633 voluntaris, va anar a càrrec de la Xarxa d'Atenció a Persones Sense Llar (XAPSLL), formada per trenta-set entitats i l'Ajuntament barceloní.

Segons les dades recollides, la distribució per districtes de les persones que dormen al carrer va ser la següent: Ciutat Vella: 176; Eixample: 212; Sants-Montjuïc: 155; les Corts: 33; Sarrià-Sant Gervasi: 34; Gràcia: 65; Horta-Guinardó: 22; Nou Barris: 34; Sant Andreu: 51 i Sant Martí: 113.

L'últim recompte que es va fer a la Ciutat Comtal data de l'any 2018, en què es van detectar 956 persones dormint al carrer i 2.130 en recursos residencials de la XAPSLL.

Des del 2008 i fins a l'actualitat, el nombre de persones que dormen al carrer detectades pels successius recomptes ha passat de 658 a 895, un increment del 36%. Les xifres reflecteixen una estabilització del fenomen durant els últims tres anys, tot i que, en paral·lel, el nombre de places en recursos residencials per a persones sense llar s'ha incrementat de forma notable, fins a les 3.046 persones allotjades actualment.

Durant l'any 2020, i malgrat la irrupció del Covid-19, l'Ajuntament de Barcelona va crear equipaments pioners pensats només per a dones, persones amb drogodependència o joves.

Són molts els condicionants que desencadenen l'exclusió extrema.

Uns voluntaris tracen el seu recorregut pels carrers de Badalona.

Badalona

A Badalona es van localitzar 48 persones dormint al carrer. Més de 120 voluntaris van participar en el tercer recompte impulsat per la Taula Sense Llar de Badalona. A més, es van comptabilitzar 299 persones que van passar la nit en pisos d'inserció, habitacions de rellouer o espais que es consideren infrahabitatge. Les xifres mostren una situació similar respecte del recompte del 2018, quan es van detectar 57 persones dormint al ras i 172 en recursos assistencials d'entitats i infrahabitatge.

La Taula Sense Llar de Badalona —integrada per la Fundació Llegat Roca i Pi, Càritas diocesana de Barcelona, la Fundació Acol·lida i Esperança, Creu Roja del Barcelonès Nord, la Fundació Mambré, Sant Joan de Déu Serveis Socials i l'Ajuntament de Badalona— es proposa complementar el recompte amb la realització d'alguna enquesta/entrevista a les persones sense llar de la ciutat per tal d'obtenir informació de caire qualitatiu, a més de l'aconseguida a través de l'avaluació quantitativa.

L'Hospitalet de Llobregat

Pel que fa a l'Hospitalet de Llobregat, el nombre de persones que pernocten a la via pública és de 62, segons el primer recompte que es va fer al municipi. També es van trobar 30 persones que dormien en automòbils abandonats.

Més de 170 voluntaris van participar en aquest recompte, organitzat conjuntament per les comunitats parroquials de la ciutat, Creu Roja, Càritas diocesana de Barcelona i la Fundació La Vinya.

Per als representants d'aquesta iniciativa, es tracta d'«una fita històrica que es perseguia des de fa anys». Els impulsors afirmen que aquesta acció «permet posar a l'agenda municipal la pregunta sobre què cal fer per millorar les condicions de vida d'aquestes persones» i enfortir així les accions que ja es duen a terme des de les entitats convocants.

Una radiografia del sensellarisme a casa nostra que té també com a objectiu essencial sensibilitzar la ciutadania sobre aquesta qüestió dramàtica i complexa.

Un objectiu essencial del recompte és sensibilitzar la ciutadania sobre la gent que dorm al carrer

MAC

Objectiu del documental «Del susurro del tiempo», de Zavan Films, centrat en el barri madrileny de Lavapiés

Recuperar el valor de les relacions socials

«*Del susurro del tiempo* tracta, des d'un punt de vista poètic, de reflectir la vida quotidiana de Lavapiés al llarg d'un any i de les vint-i-quatre hores del dia, adaptant-se als propis ritmes del barri, amb els seus moments de recolliment i d'expansió, i amb les seves escenes d'alegria i de tristor. Moments molt diversos que són encaixats com a peces d'un gran puzzle per tal de palesar la diversitat d'un barri multicultural.»

Són paraules de Marcos Fernández Vázquez, productor d'aquest documental que ha estat ideat, dirigit i muntat per la productora audiovisual Zavan Films. Després d'un any de rodatge i vint mesos de muntatge, es troba ara en la darrera fase de postproducció. «Hem posat en marxa una campanya de finançament col·lectiu a través de la plataforma de Goteo (goteo.cc/del-susurrodel tiempo), en la qual qui ens vulgui donar suport, pot fer-ho», comenta en Marcos.

Un dels objectius de la pel·lícula és visibilitzar la importància de les relacions socials i de veïnatge en uns temps, com els actuals, força deshumanitzats. «Hem tractat d'acostar-nos al barri de Lavapiés —explica el productor— des d'una actitud contemplativa, i recollir

aquells petits gestos de solidaritat i empatia, tan vinculats a les relacions de veïnatge. Gestos senzills, com el de la mare que acarona els cabells de la seva filla o el de la veïna que, camí de la feina, té uns minuts per saludar afectuosament el migrant que ven mercaderia a la porta del metro.»

«En definitiva, petits gestos, que ens recorden que fer dels llocs espais menys deshumanitzats també depèn de nosaltres. De vegades, simplement és qüestió de rebaixar una mica el ritme i mirar els altres més que a nosaltres mateixos», argumenta en Marcos. I afegeix: «El projecte també ha tractat de fomentar aquestes relacions socials i de veïnatge, tot generant un espai de participació veïnal, obert i inclusiu, en què pogués participar qualsevol persona.»

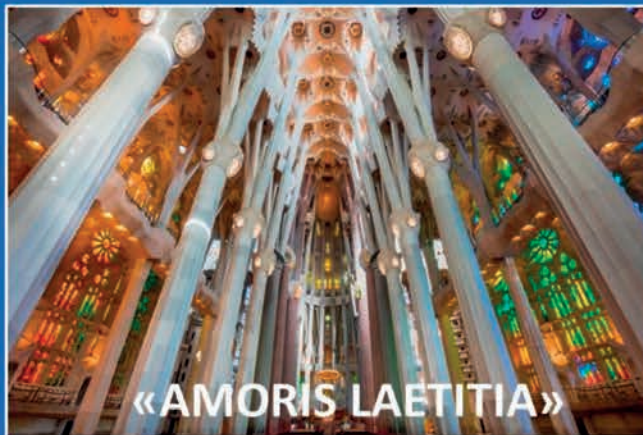
Marcos Fernández Vázquez afirma que «aquesta és una pel·lícula que no explica una història, ni té uns personatges protagonistes. És més aviat com un retrat impressionista de la vida quotidiana a Lavapiés, format per centenars de pinzellades diferents. A *Del susurro del tiempo* veurem centenars de persones amb vides, els desenllaços de les quals no coneixerem mai».

Segons la seva opinió, la pel·lícula farà reflexionar molts espectadors, «sobretot aquells que estan disposats a veure un documental que s'allunya de les fórmules més comercials a les quals ens té acostumats la indústria».

La productora Zavan Films aposta per una forma d'entendre el cinema des del compromís social i la llibertat creativa.

El documental és com un retrat impressionista, format per centenars de pinzellades diferents.

13

L'HABITATGE, ELS INFANTS SENSE LLAR i el problema dels abusos sexuals

En fixar la mirada en les famílies i en els problemes que les afligeixen en la nostra societat, Francesc no s'ha limitat a denunciar la situació en què es troben aquests col·lectius:

- *els joves* que desitgen casar-se i no poden fer-ho ni fàcilment ni amb garanties (AL 40);
- *els esposos* que han d'afrontar dificultats no previstes i no han adquirit la preparació necessària per superar-les (AL 41);
- *els matrimonis* que, per motius diversos, no es troben en condicions d'engendrar una nova vida i construir una família estable (AL 42);
- *i les famílies* que viuen en soledat enmig d'una societat que no posa al seu abast la superació de les seves necessitats bàsiques (AL 43).

Una necessitat vital, indispensable per a la vida en comú i la construcció d'una família, és disposar d'un habitatge digne i assequible. El papa Francesc ho ha explicat d'aquesta manera:

«La manca d'un habitatge digne i assequible sol dur a postergar la formalització d'una relació de parella. La família té dret a un habitatge decent, apte per a la vida familiar i proporcionat al nombre dels seus membres, en un ambient físicament sa que garanteixi els serveis bàsics per a la vida de les famílies i de les comunitats.

La família i la llar són dues coses que es reclamen mútuament. Per això, és important insistir en els drets de les famílies, i no tan sols en els drets individuals. **La família és un bé del qual la societat no pot prescindir, i cal que sigui protegida.**

Forma part de la missió de l'Església pronunciar-se a favor del matrimoni i de la família, i defensar-los davant dels qui els ataquen, sobretot en el context actual, en el qual el matrimoni i la família solen ocupar poc espai en les agendes dels polítics. Les famílies tenen dret a comptar amb una adequada política familiar per part de les autoritats públiques, en els àmbits jurídic, econòmic, social i fiscal.

A vegades les famílies pateixen angixa quan, davant la malaltia d'un ésser estimat, no tenen accés a serveis adequats de salut, o quan han de lluitar per accedir a una ocupació digna.

Sovint les coercions econòmiques dificulten l'accés de les famílies a l'educació dels fills, la vida cultural i la vida social activa. El sistema econòmic actual produeix diverses formes d'exclusió social. De manera especial, les famílies pateixen dificultats pel que fa a la feina» (AL 44).

En observar la realitat en què es troben alguns *infants*, Francesc ha denunciat quatre anomalies, totes molt greus. Les institucions i l'Església han de reaccionar amb valentia i sentit de responsabilitat davant d'aquesta situació:

— En primer lloc, els infants nascuts fora del matrimoni i que sovint creixen sense una llar estable i sense uns pares que se'n preocupin.

— En segon lloc, els infants que creixen acompanyats tan sols per un dels seus pares i els qui són atesos per altres famílies o institucions socials que potser no els poden oferir l'afecte i l'educació propis d'una llar familiar.

— En tercer lloc, els infants que, per motius de guerra, persecució, terrorisme o explotació han hagut d'abandonar les seves llars i fins i tot els seus països d'origen, i que han passat a formar part dels col·lectius dels 'nens del carrer' (*the street children*), tan freqüents a les perifèries de les grans ciutats.

— En quart lloc, els infants que han estat víctimes d'abusos sexuals, de vegades a la pròpia llar familiar o en altres ambients en els quals no han pogut gaudir de la protecció necessària.

Tots aquests infants són objecte de preocupació. En particular, amb el cor adolorit, Francesc s'ha referit **als infants que són víctimes d'abusos sexuals**:

«L'explotació sexual de la infància constitueix una de les realitats més escandaloses i perverses de la societat actual.

Així mateix, en les societats colpejades per la violència a causa de la guerra, del terrorisme o de la presència del crim organitzat, es donen algunes situacions familiars deteriorades, sobretot a les grans metròpolis; a les seves perifèries, dia rere dia augmenta el fenomen dels 'nens del carrer'.

L'abús sexual dels infants esdevé encara més escandalós quan succeeix en els llocs on haurien de sentir-se més segurs, particularment en les famílies, les escoles, les comunitats i les institucions cristianes» (AL 45).

- En el teu entorn social, hi descobreixes alguna de les anomalies que Francesc ha denunciat i que afecten sobretot els infants?
- Com creus que la societat, les autoritats públiques i l'Església haurien de reaccionar davant d'aquesta realitat? Saps si ja ho fan?

L'exercici físic activa la respiració cel·lular dels mitocondris, amb tots els mecanismes saludables que comporta.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Per què hi ha persones que envelleixen abans que d'altres de la mateixa edat?

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Heus aquí una pregunta interessant que ha rebut resposta d'uns científics espanyols. Ja han publicat el resultat del seu treball a la revista internacional *Nature*. Són els del Centre Nacional d'Investigacions Cardiovasculars, dirigits pel biòleg José Antonio Enríquez. Crec que us agradarà saber què hi diuen. En resum, venen a dir això: el bon estat dels mitocondris de les cèl·lules és el responsable de la longevitat de certes persones. Però això demana una explicació.

El nostre cos està compost de cèl·lules de diferents tipus, però totes elles consten d'un nucli envoltat d'una massa més o menys líquida anomenada citoplasma. El nucli és el portador dels caràcters hereditaris i conté els cromosomes formats per l'ADN, acoblat a parts iguals per l'ADN patern i matern. Té entre 20.000 i 25.000 gens. I en el citoplasma s'hi troben els orgànuls que porten a terme la vida de la cèl·lula. Uns dels més importants són els mitocondris, encarregats de la respiració. Són molt petits. Cadascun és com una mongeteta de cinc micres de llargada per només una d'amplada. Conté un xic d'ADN heretat per via materna, que

correspon a només 37 gens. En una cèl·lula n'hi ha centenars. Les cèl·lules que necessiten molta energia poden arribar a tenir-ne més de mil.

Com feren el seu estudi els investigadors? En ratolins. Modificant els seus mitocondris amb l'ajuda dels d'uns altres ratolins aconseguiren que tinguessin una vida més llarga en un 16%. I s'hi observà que no tenien tanta tendència a guanyar pes amb l'edat, regulaven millor el sucre a la sang, presentaven un millor metabolisme dels greixos, amb nivells de colesterol més adequats... «És la primera vegada que es demostra que la interacció entre l'ADN mitocondrial i el nuclear regula l'envelliment», constata el director de l'estudi. Tenir uns bons mitocondris, per tant, ajuda a allargar els anys que es viuen amb bona salut.

Conseqüència: tenir en compte els mitocondris. Com? Un dels mitjans és no descuidar l'exercici físic, que activa la respiració cel·lular dels mitocondris amb tots els mecanismes saludables que comporta...

**FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA**

Arxiver dels Caputxins

Els frares caputxins d'abans de la supressió religiosa del 1835 eren experts en les amanides remineralitzants i, també, en cuinar adientment les hortalisses conreades a les seves hortes. La vida austera i els hàbits saludables a taula propis de la vida franciscana afavorien la bona salut dels religiosos.

Els caputxins en llurs hortes conventuals hi conreaven tota mena d'hortalisses, amb algunes varietats, avui perdudes o poc conegudes, com ara la *col de fuada*, l'escarola *barba de caputxí*, el nap-i-col, o bé una classe de pèsol tirabec anomenada *caxáxos*. També els frares conreaven la borrajia, la verdolaga, la sajolida, els créixens, els espinacs i els armolls. Avui us parlaré dels armolls i dels espinacs.

Pel que fa als espinacs (llat., *Spinacia oleracea*; cast., *espinaca*), són una hortalissa molt apreciada a casa nostra. El nom és un terme arcaic que prové de la llengua persa (: *aspanaj*), essent conreats des de molt antic en el sud-oest asiàtic. Foren introduïts pels àrabs a Europa al llarg dels segles XI i XII i assoliren una gran expansió a les hortes de França i Holanda al llarg del segle XVI. Els espinacs duen molta quantitat d'aigua i aporten poques calories. A més, són antioxidants, molt

rics en fibra i ens aporten nombroses proteïnes i minerals, com ara calci, ferro, potassi i magnesi, i contribueixen a millorar la fatiga crònica.

A propòsit dels armolls o blet moll, (llat., *Atriplex hortensis*; cast., *armuelle*), no es poden menjar crus ni amanits, sinó que sempre s'han de servir a taula bullits, ben cuits. Actualment els armolls són una verdura que no és conreada a les nostres hortes, ja que han estat desplaçats per les bledes i pels espinacs. Els antics hortolans descrivien així els armolls: «Són una planta hortense de l'altura d'un palm, de fullas triangulars y retalladas, arrugadas, y las flors molt petitas, y verdas. Las fullas de los armolls se solen menjar cuites com los espinachs, y per tenir-ne a proporció, cal sembrar-ne cada mes» (*Lo jardiner hortolà*, 16).

Amb els armolls cuits, es poden preparar uns panellets o empanades d'un gust excel·lent. Per elaborar aquestes empanades cal, simplement, embolcar els armolls, ja bullits, juntament amb el farciment d'una pasta de farina i posar-los al forn; prèviament a la massa de la pasta s'hi ha de posar oli d'oliva i un raig de llet. A l'article vinent, si Déu vol, us parlaré del pebre i les seves aplicacions.

TRADICIONS REMEIERES

Armolls i espinacs

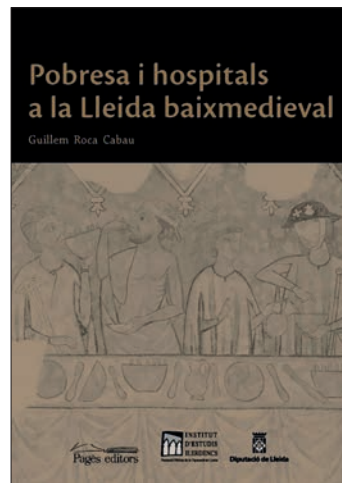
Frank Vincentz

Els armolls no es poden menjar crus ni amanits, sinó que s'han de servir a taula bullits.

JOAN PERERA I FAURA

Sant Gil a Núria
Vall de Núria, 2021, 152 pàg.

Trenta sonets sobre la llegenda de l'actuació de sant Gil a Núria, amb pròleg de David Jou i fines il·lustracions d'Elisenda Rué. Llibre pulcre i ben documentat, com també amarat de la Bíblia, amb què ens ha sorprès agradablement l'actual custodi del santuari pirinenc. Una publicació per al millor coneixement de les vicissituds i el sentit de la devoció nurienca.

GUILLEM ROCA CABAU

Pobresa i hospitals a la Lleida baixmedieval
Pagès Editors, 2021, 235 pàg.

La pobresa i els hospitals a la ciutat de Lleida és el nucli central de l'obra, juntament amb la història, socioeconòmica, la medicina i l'espiritualitat medieval. També la xarxa sanitària als segles XIII, XIV i XV, fins a la construcció de l'Hospital General de Santa Maria. En aquells moments, aquestes institucions també tenien una funció bàsica de beneficència. (*Ramon Ribera*)

JUAN CRESPO-BUEIS

SDB (Coord.)
Acompañar a jóvenes
Editorial CCS, 2021, 323 pàg.

Aquesta publicació neix al cor de la pastoral juvenil salesiana i desplega una experiència consolidada. És una habitació amb vistes a la realitat de l'acompanyament, especialment per a aquells educadors que estan en la primera línia de la pastoral. Necessitem acompanyants que ajudin a unificar, construir o reconstruir la persona dels joves des de dins.

BÁRBARA MONTES

Julia está bien
Ediciones B, 2021, 399 pàg.

Una història sobre dues dones que, al moment més inesperat, compartiran el seu passat i el seu present, buscant l'una en l'altra la seva taula de salvació. Dues dones disposades a recordar i a escoltar. Dues històries que potser han estat sempre una de sola. Per començar de nou, has d'aprendre a mirar enrere.

CARMEN GALLARDO

La última reina
La Esfera de los Libros, 2021, 418 pàg.

La nena que va créixer al palau de Tatoi va ser educada per regnar i a l'internat alemany de Salem va aprendre que el sentit del deure està per sobre dels sentiments. Sofia de Grècia és l'última reina consort europea de sang reial. Besneta, neta, filla, esposa i mare de reis, està emparentada amb totes les cases regnants d'Europa.

SAMANTHA HUNT

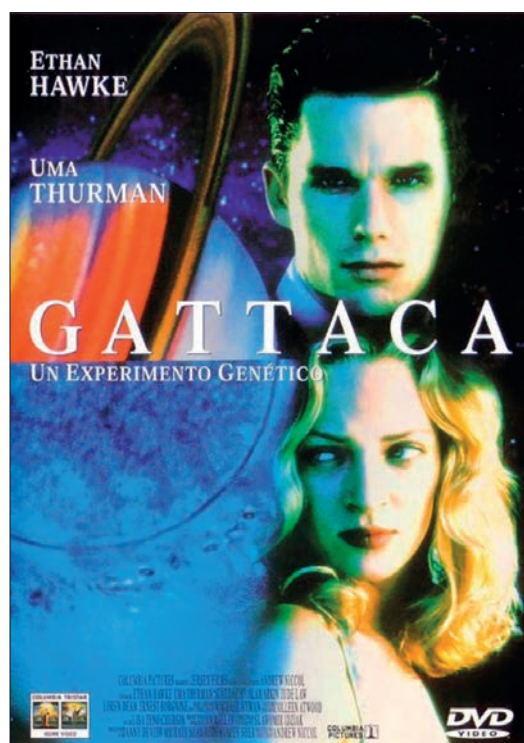
La invención de toda la resta
Univers, 2021, 382 pàg.

La Louisa és una cambrera amb una gran imaginació i una curiositat insaciable que, mentre neteja les habitacions de l'hotel New Yorker, topa amb un home que viu de manera permanent a l'habitació número 3327. Aquest home misteriós no és altre que Nikola Tesla, un dels inventors més brillants del segle passat.

CRÍTICA DE CINEMA

MERCÈ LAJARA

Doctora en Bioètica i professora de Biologia en un institut públic

Un futur amb llums i ombres

Gattaca (1997), dirigida magistralment per Andrew Niccol, que també n'és el guionista, és d'aquells films que millora amb el temps. Ambientada als anys cinquanta del segle XX, combina els plantejaments bioètics amb un format de *thriller* que manté el suspens fins al final. Vincent (Ethan Wake) és el que la pel·lícula anomena un «fill de déu», és a dir, ha nascut de forma natural, mentre que en el futur, on està ambientada la història, els fills neixen per reproducció assistida. Els

embrions se seleccionen segons les qualitats que triïn els pares i sense cap tret indesitjable (s'esmenta la calvície, entre d'altres). El protagonista es veu abocat a ser un no-vàlid, un ésser marginat per la societat. La seva passió per anar a l'espai el farà lluitar contra les barres imposades per assolir el seu somni.

La pregunta: «Què passaria si la societat fes servir la biomedicina per aconseguir la perfecció de l'ésser humà?» Què passaria si amb el nostre genoma es pogués conèixer la probabilitat d'emmalaltir en el futur o pogués revelar els nostres condicionaments psicològics? Què passaria si la nostra informació genètica estigués a l'abast d'asse-

gurances mèdiques, o es fes servir com a criteri per assolir un lloc de treball? Què pot passar si, d'aquí a uns anys, el nostre DNI revela el nostre ADN?

El 26 de juny del 2000 es va presentar el primer esborrany del genoma humà. En aquella ocasió, Bill Clinton va afirmar: «Estem aprenent el llenguatge amb el qual Déu va crear la vida.» Des de llavors, la ciència ha progressat molt en les aplicacions d'aquest ingent i inigualable coneixement. S'ha avançat sense parar en l'estudi i el tractament de malalties rares, del càncer, de la medicina personalitzada. Fins i tot, en temps de pandèmia, s'ha pogut explicar per què unes persones es veuen més afectades que d'altres pel Covid. Però, a més d'aquestes llums, també hi ha ombres. El film ens anima a pensar-hi.

Gattaca també ens permet gaudir d'una fotografia original que combina ocres i blaus per crear ambients càlids o freds. L'acompanya una premiada banda sonora que desperta una constant sensació d'intriga fins al desenllaç. Ens permet immersir-nos en el món de la genètica i de l'eugenèsia de manera que ens mou a posicionar-nos, a no restar absents de qüestions que ben aviat formaran part del nostre present. Els primers crèdits de la pel·lícula ja ens anuncien el que veurem: «No hi ha cap gen per a l'esperit humà.»

AMB BON HUMOR

GATTACA

DIRECTOR: Andrew Niccol
 INTÈRPRETS: Ethan Hawke, Uma Thurman, Jude Law, Loren Dean, Xander Berkeley, entre altres
 MÚSICA: Michael Nyman
 Ciència-ficció
 Estats Units
 106 minuts

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

L'abast de la influència artística

MILAGROS GUARDIA – CARLES MANCHO (eds.)
Pirineus Romànics, espai de confluències artístiques
(*Ars Picta*, 2) Edicions de la Universitat de Barcelona, 2020, 322 pàg.

Conjunt d'articles dedicats a l'estudi de l'expansió de l'art romànic al territori dels Pirineus durant els segles XI-XII; un moment històric que afavorí enormement la mobilitat dels artesans, l'intercanvi de models i les transaccions entre els promotors. Els autors d'aquest volum miscel·lànic, en llurs aportacions, examinen les rutes i els camins per on es movien els artistes a banda i banda de la serralada dels Pirineus i, alhora, analitzen l'abast de la influència artística i de la transmissió del coneixement.

És particularment destacada l'aportació de la coordinadora del volum i catedrànica de la Universitat de Barcelona, Dra. Milagros Guardia: «De camins i circulacions pels Pirineus» (a les pàg. 17-26), on ofereix la reconstrucció dels camins i vies intrapirinenques i transpirinenques emprades en els segles XI i XII, tot assenyalant els ports de muntanya i els hospitals de pelegrins que, en bona part, coincideixen amb el traçat de les antigues vies de l'imperi romà i que contribuïren a la difusió dels models artístics del romànic.

Sense desmerèixer la resta dels estudis publicats en aquesta magnífica miscel·lània, volem posar en relleu —per als lectors de *Catalunya Cristiana*— la detallada anàlisi de la imatge de la «Mare de Déu del Claustre», venerada a la catedral de Solsona, que han efectuat Immaculada Lorés i Quiterie Cazes (vegeu les pàg. 223-250). Aquesta imatge mariana és una bella escultura de pedra que les autores daten vers l'any 1160 i que relacionen amb altres escultures tolosanes que hom troba al claustre i a la sala capitular de la catedral solsonina. Lorés i Cazes suggereixen que la imatge sigui una estàtua-columna que, originàriament, hauria format part de la portalada d'accés al claustre ja que presenta una forma força aplanada.

La Mare de Déu del Claustre és, doncs, una escultura ricament treballada i d'una gran qualitat, molt possiblement esculpida per l'entorn artístic de l'escultor tolosà Gilbert, en una segona etapa posterior a les seves actuacions al Llenguadoc, puix que la imatge solsonina és una mica més tardana que no pas les seves obres signades: «*Gilbertus me fecit.*» Unànimement, els investigadors de l'art medieval manifesten que la Mare de Déu del Claustre és una de les millors escultures romàniques d'Europa; una obra molt singular allunyada de las preocupacions estilístiques del moment. Una felicitació als coordinadors del volum, Milagros Guardia i Carles Mancho, per abastar-nos tan suggeridors i novadors estudis entorn de l'art romànic pirinenc de casa nostra.

RAUXA

Els fruits del desert

Enguany l'Església canonitzarà el beat Carles de Foucauld (1858 – 1916). Llegint la biografia d'aquest sant, de seguida es posa de manifest la gran singularitat de la crida que va rebre i que només progressivament ell mateix va anar descobrint: proclamar la bona nova de Crist allà on ningú no l'espera, enmig del no-res del desert. D'aquí les seves anades i vingudes entre França, Terra Santa i el Sàhara, la seva aparent manca d'estabilitat i fins i tot d'obediència. A primer cop d'ull el seu periple vital, marcat per diversos canvis de rumb, podria deixar entendre que Carles de Foucauld es deixava endur pels propis impulsos, però la lectura atenta de la seva vida ens farà adonar que en realitat només cercava fer la voluntat del Pare. Estava obert a allò que Déu disposés, encara que la vocació no encaixés amb els canals habituals de l'Església del moment.

L'obediència a la voluntat divina porta Carles de Foucauld fins al cor més inhòspit del Sàhara algerià. Ell, que podria haver menat una vida confortable als salons burgesos de París, acaba vivint entre la pobresa extrema dels tuaregs.

Déu el crida a estar-se en un lloc on no hi ha res, on tot el que faci difícilment es veurà mai recompensat. Ho ha de donar tot, fins la vida si cal, amb una gratuïtat total i absoluta. Carles de Foucauld no aconsegueix ni una sola conversió al cristianisme; ni tan sols troba ningú disposat a compartir amb ell la vida de la nova fraternitat que té projectada. I malgrat aquesta esterilitat aparent, els seus fruits han estat abundants i han omplert l'Església. Carles de Foucauld va anticipar com ha de viure avui el cristià en el desert d'Europa: donar-ho tot per Crist, fer-lo present, sense esperar mai res a canvi.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

ANY IGNASIÀ

Els jesuïtes estrenen la web <https://ignatius500.global> amb motiu de l'Any Ignasià de la Companyia de Jesús, que celebra el 500 aniversari de la conversió de sant Ignasi.

Barcelona

BASÍLICA DE LA CONCEPCIÓ

El **diumenge 6 de juny** el claustre restarà obert tot el dia amb exposició del Santíssim permanent i es distribuïran els panolis de Corpus; a les 11.00, eucaristia; a les 19.00, vespres solemnes. Accessibilitat per a cadira de rodes; fins al **dimecres 9**, de 8.00 a 13.00 i de 17.00 a 21.00, es pot veure l'ou com balla (c/ Roger de Llúria, 70 – Barcelona).

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **dilluns 7 de juny**, a les 19.00, sessió bíblica *L'evangeli de Marc, un relat de teologia paulina. Confrontació o sintonia entre Jesús i Pau?* amb Mar Pérez i Xavier Alegre. Inscripcions: tel. 933 172 338.

INTERIORITAT

El **dijous 10 de juny**, a les 19.30, taller-escola de pregària al Casal Don Bosco. Més informació: tel. 934 291 803.

MANS UNIDES

El **divendres 11 de juny**, a les 20.00, concert del Trio Kórena a favor de Mans Unides a l'Auditori Barradas de l'Hospitalet de Llobregat. Més informació: WhatsApp 686 724 356.

CATECÚMENS

El **diumenge 13 de juny**, a les 18.00, catequesi del bisbe amb els catecúmens sobre l'evangeli de Marc a l'església de Sant Sever (c/ Sant Sever, 9 – Barcelona); a les 19.15, eucaristia a la catedral. Més informació: tel. 620 030 530.

Girona

CORPUS

El **diumenge 6 de juny**, a les 19.00, missa i processó de Corpus a la catedral de Girona presidida pel bisbe Francesc Pardo.

Solsona

URGELL IGNASIÀ

El **dissabte 12 de juny**, caminada turística per Talladell per difondre el patrimoni cultural i el Camí Ignasià al seu pas per la comarca. Més informació: turisme@urgell.cat.

Tarragona

LA BRUFAGANYA

El **dissabte 12 de juny**, a les 21.30, concert al santuari de Sant Magí de la Brufaganya (Pontils). Reserves: <https://brufaganya.cat/home>.

Tortosa

CATEDRAL

El **dimarts 8 de juny**, a les 18.00, aniversari de la dedicació de la catedral de Tortosa.

CATALONIA SACRA

El **dissabte 12 de juny**, a les 11.30, visita guiada al claustre de la catedral de Tortosa amb Joan Hilari Muñoz. Inscripcions: reserves@cataloniasacra.cat.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dissabte 12 de juny**, a les 10.00, pregària contemplativa. Més informació: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Pels joves que es preparen per al matrimoni amb el suport d'una comunitat cristiana, perquè creixin en l'amor amb generositat, fidelitat i paciència

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f /catalunyacristiana](https://www.facebook.com/catalunyacristiana)

[@catcrist](https://twitter.com/catcrist)

[i catalunya_cristiana](https://www.instagram.com/catalunya_cristiana)

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: *Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire*
Lingüista: *Montserrat Pibernat*

Col·laboradors d'aquesta setmana: *Virgil Ani, Pilarín Bayés, Esther Borrego, Venancio Carrión, Víctor Codina, Agustí Codinach, Antonio Gil, Joan Guiteras, Mercè Lajara, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Jorge Naranjo, Francesc Nicolau, Joan Pallarès, Quique, Francesc Riu, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Rafael Serra, Valentí Serra, Jaume Sidera, Sebastià Taltavull, Joan Maria Vernet, P-J Ynaraja*

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat
(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat
(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat
(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura*

Administració: *Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)*

Autoedició i compaginació: *Carlos Aguado*

Impressió: *Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.*
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Els actes anunciats a l'agenda poden patir canvis amb motiu de la pandèmia

CARMÉ MUNTÉ MARGALEF

L'arquebisbat de Barcelona, en col·laboració amb la Fundació Acompanya Ca n'Eva, ha posat en marxa el Servei d'Acompanyament en el Dol i la Malaltia. Marta Burguet n'és la coordinadora. Més informació: info@sadim.org, tel. 669 523 599 i esglesia.barcelona/pastoral-salut

Quina és la importància de fer un bon dol?

En el procés de dol ens juguem la continuïtat de la vida amb sentit. Dotar de significat el comiat, fins i tot l'absència sense comiat possible, és aprenentatge per trobar plenitud a la vida. Perquè en definitiva vida i mort van juntes, i acceptar la mort és acceptar la vida. Un bon procés de dol passa per reconèixer el dret al dolor i a trobar-hi un sentit. Hauria de dur a viure aquest pas com a plenitud més que com a absència de vida. Per això, és imprescindible no eludir el procés de dol. És una oportunitat de connexió profunda amb totes les coses. Alhora, en els dols surten altres ferides. Són moments per reconciliar històries de vida.

Com ha perjudicat la pandèmia l'elaboració del dol?

L'etapa de negació s'allarga en el temps quan no hi ha hagut comiat possible. El mateix passa en situacions tràgiques on el cos no es troba. Morir en soledat no és nou, però ara hem estat més conscients que passa factura i cal fer-hi atenció. Sovint l'element simbòlic ajuda a tancar processos i més en relació amb la mort. No és en va que cada cultura té el seu ritual davant la mort. Ens cal rescatar la saviesa del ritual de la mort. Alhora, hem topat amb la tensió entre atenció mèdica per salvar la vida i atenció humana per acompanyar el final. L'ètica de la cura s'ha posat sobre la taula. No tot el que medicament es pot fer és èticament ni espiritualment atès.

Quines preocupacions, dubtes, recerques de sentit sorgeixen en moments de malaltia i de dol?

Són moments desacomiat. Sembla que tot el temps s'atura, moments de molta sensibilitat en què psicològicament i espiritualment estem

Marta Burguet coordina el Servei d'Acompanyament en el Dol i la Malaltia de l'arquebisbat de Barcelona

«El procés de dol és una oportunitat de connexió profunda»

més amatents a tot. Pot ser ocasió de creixement personal. Per això, disposar d'un acompanyament adequat possibilita aquest creixement vital. Són moments en què emergeix la pregunta pel sentit i sovint per la dimensió transcendent. A voltes les persones reconnecten amb una trajectòria espiritual o religiosa que havien iniciat. En altres, es desperta aquesta dimensió inherent a tota persona; o bé és la vida mateixa la que es posa en qüestió.

Què ofereix el Servei d'Acompanyament en el Dol i la Malaltia?

El SADiM vol oferir un acompanyament integral en qualsevol d'aquests processos, principalment a través de l'acollida i l'escolta. Acollir la persona que demana el servei, el seu dolor, amb actitud contemplativa, entrant de puntetes en la seva realitat, al misteri que és i es

va manifestant. Entrar-hi des del silenci del cor. Una escolta atenta als silencis guareix. Nosaltres posem l'accent en la dimensió espiritual religiosa, per atansar-nos a la mort com a plenitud de vida i no pas com a final. Vetllem per acompanyar el dolor posant en pràctica l'ofici de consolar. Quan la persona manifesta la dimensió creient, acollim la possibilitat d'apropar-la a fer experiència de Crist. Atents al procés que va des del desconsol i la solitud del Crist en creu, fins al do de sentir-lo quan es va fent trobadís i s'abrusa el cor de qui acompanyes. Trobar-hi el Crist no evita el dolor més punyent de Getsemaní, ni la creu de l'absència. És una invitació a trobar sentit en el dolor. Poder acompanyar aquests processos és un regal. Fas tast de com Déu es manifesta en la vida de les persones i va tocant els cors.

#SIGUEM MÉS POBLE

A Càritas ens agrada pensar que el món és un poble on viuen
més de 7.000 milions de veïns i veïnes que es coneixen i s'ajuden.
Un poble on tot el que hi passa ens importa i ningú n'hauria de
quedar exclòs.

COL·LABORA
CADA GEST COMPTA

